

Postup asanace kůrovcem napadených porostů v CHKO a MZCHÚ

Postup asanace kůrovcem napadených porostů v CHKO a MZCHÚ

MŽP - sekce 600
únor 2019

Obsah

Seznam použitých zkratk	3
1. Stav kůrovcové kalamity a ohroženost porostů v CHKO a MZCHÚ	4
2. Základní schémata postupu asanace kůrovcem napadených porostů v CHKO a MZCHÚ	5
2.1 Postupy asanace	5
2.2 Natura 2000	6
2.3 Lokality druhové ochrany	7
2.4 Využití biocidů při asanaci	8
2.5 Vývoj lesních porostů po asanaci	8
3. Zabezpečení výkonu státní správy	9
4. Monitoring	12
5. Odhad finanční náročnosti asanace kůrovce podle uvedeného přístupu	12
Seznam použité literatury	14

Přílohy

Příloha č. 1 Přístup k asanaci kůrovcem napadených porostů na území CHKO a MZCHÚ	
Příloha č. 2 Zhodnocení stavu chráněných území ve správě AOPK ČR	
Příloha č. 3 MZCHÚ, kde hrozí vážné poškození území	
Příloha č. 4 EVL v CHKO, kde hrozí vážné poškození území	
Příloha č. 5 Odhad finanční náročnosti asanace kůrovce ve vybraných CHKO, NPR	
Příloha č. 6 Rámcové zásady asanace pro druhové předměty ochrany EVL a předměty ochrany PO	

Seznam použitých zkratk

CHKO	chráněná krajinná oblast
MZCHÚ	maloplošné zvláště chráněné území
ZCHÚ	zvláště chráněné území
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
ZOPK	zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
NPR	národní přírodní rezervace
PR	přírodní rezervace
NPP	národní přírodní památka
PP	přírodní památka
EVL	evropsky významná lokalita
PO	ptačí oblast
ZCHD	zvláště chráněný druh
SLT	soubor lesních typů
OPŽP	Operační program Životní prostředí
LS	lesní správa
LHC	lesní hospodářský celek

1. Stav kůrovcové kalamity a ohroženost porostů v CHKO a MZCHÚ

Aktuálně probíhající kůrovcová kalamita v ČR se nevyhýbá ani ZCHÚ, přičemž asanace kůrovcem napadených porostů by měla v těchto územích probíhat způsobem, který neohrozí dosažení jejich cílů ochrany, při současném zohlednění dalších zájmů ochrany přírody (lokality soustavy Natura 2000, lokality druhové ochrany). S ohledem na tuto skutečnost MŽP připravilo materiál, který definuje základní přístupy orgánů ochrany přírody při řešení této situace z hlediska jejich kompetencí, kterými mohou ovlivnit způsoby prováděných asanačních prací v ZCHÚ. Materiál se nezabývá územím národních parků, které mají svůj specifický režim.

V rámci jednotlivých CHKO v České republice je z hlediska kůrovcové kalamity momentálně nejhorší situace v CHKO Jeseníky a CHKO Beskydy, dále pak v CHKO Žďárské vrchy. Významně ohrožené, i když v nich kalamita ještě neprobíhá, jsou CHKO Český les, CHKO Brdy a CHKO Orlické hory. Vývoj situace je však velmi rychlý a pravděpodobně se bude dále zhoršovat. Stav kůrovcové kalamity nebyl hodnocen v CHKO Bílé Karpaty, Blaník, České středohoří, Český kras, Kokořínsko-Máchův kraj, Křivoklátsko, Moravský kras, Pálava a Poodří, kde je podíl smrkových porostů relativně nízký a jejich pěstování do budoucna není vhodné ani z hlediska stanovištních a klimatických podmínek. Situace u ostatních CHKO je detailně popsána dále v textu (viz příloha č. 2) podle stavu na konci srpna 2018 a částečně aktualizována v listopadu 2018 v CHKO Jeseníky a Žďárské vrchy.

S přihlédnutím k vývoji počasí v letních měsících za uplynulý rok, kdy se oslabení smrkových porostů suchem ještě prohloubilo a plocha napadených lesních porostů dále narostla (např. v kraji Vysočina), je v roce 2019 očekáván násobný rozsah kůrovcové kalamity. Vzhledem k očekávanému nárůstu kůrovcem zasažených ploch v roce 2019 se v daleko větším rozsahu dají očekávat žádosti vlastníků a hospodařících subjektů o povolení výjimek z různých ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“).

Celkově lze rozsah již napadených porostů ve vybraných CHKO odhadovat na cca 2 500 ha ve II. zónách a 10 800 ha ve III. zónách. Potenciální ohrožení se týká cca 65 000 ha ve II. zónách a 140 000 ha ve III. zónách (viz tabulka v příloze č. 2)

Současná situace je na jednu stranu hrozbou pro lesní ekosystémy, ale v dlouhodobém časovém horizontu zároveň i šancí dosáhnout v CHKO ve větším rozsahu přeměny rozsáhlých, často stejnověkých kulturních smrkových porostů, které jsou jednou z příčin dnes vzniklé situace.

2. Základní schémata postupu asanace kůrovcem napadených porostů v CHKO a MZCHÚ

Podle skutečného stavu se území diferencuje (kvalitativní i legislativní hledisko) a přístup k němu se mění i podle stavu gradace kůrovců (v něm či v okolních porostech). Diferenciačními kritérii tedy jsou:

1. charakter porostů, resp. přirozenost výskytu smrku na stanovišti
 - a) přirozené smrčiny (horské, podmáčené a rašelinné smrčiny - biotop L9)
 - b) ostatní lesy s přirozeným podílem zastoupení smrku (např. bučiny a rašelinné lesy - biotopy L5 a L10)
 - c) druhotné kulturní smrčiny (biotop X9A)
2. stav gradace kůrovců v okolních (hospodářských) porostech
 - a) základní a zvýšený stav
 - b) kalamiťní stav
3. statut ochrany
 - a) přírodní rezervace (NPR, PR)
 - b) přírodní památky (NPP, PP)
 - c) I. a II. zóna CHKO mimo MZCHÚ
 - d) území EVL, PO, příp. lokalit druhové ochrany v CHKO (mimo MZCHÚ, I. a II. zóny CHKO)
 - e) III. a IV. zóna CHKO (mimo MZCHÚ, EVL, PO a lokality druhové ochrany)

Výše uvedená diferenciacce je zpracována do tabulky v příloze č. 1 a k jednotlivým kombinacím kritérií jsou přiřazeny názvy a zkratky schémat postupu asanace kůrovcem napadené hmoty, které jsou dále v textu podrobněji popsány.

Přístup vychází z předpokladu, že kůrovcem jsou ohroženy porosty se zastoupením smrku vyšším než 20 % starší 50 let věku (dle vyhlášky č. 101/1996 Sb. v aktuálním znění), i když se napadení relativně často objevuje i v porostech mladších.

2.1 Postupy asanace

(A) Bez asanace

Asanace kůrovcem napadeného dřeva se neprovádí. Jedná se o postup, který nezpůsobí změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému.

(B) Šetrná asanace

V porostech je prováděna pouze šetrná mechanická asanace aktivních kůrovcových stromů, neprovádí se asanace sterilních vývrátů, pahýlů a souší. Asanace se provádí šetrně, např. loupáním nastojato, loupáním bez odvětvení a krácení, drážkováním. Biologicky cenné stromy (s vybranou charakteristikou, např. neprahovou tloušťkou) se neasanují. Veškerá dřevní hmota zůstává po asanaci ponechána v porostu. Cílem asanace je omezit (zabránit) šíření kůrovců z biologicky hodnotných území do navazujících hospodářských porostů. Pokud v okolí těchto území dosáhne výskyt kůrovců kalamiťního stavu a současně je většina biologicky hodnotného území pro kůrovce při rojení v doletové vzdálenosti (500 m), šetrná asanace ustane a porosty jsou ponechány bez asanace (viz A).

(C) Asanace s ponecháním části dřeva

V porostech se provádí asanace mechanickými metodami (např. loupání po odvětvení a zkrácení) a je možný částečný odvoz dříví. Asanují se jen aktivní kůrovcové stromy (sterilní pahýly, vývraty a souše se ponechají bez asanace, a to i v případě, že vytvářejí souvislé plochy). Na asanované ploše po odvozu části dříví zůstávají stát všechny skupiny i jedinci listnatých dřevin, doplněné jednotlivými sterilními smrkovými soušemi, pahýly a vývraty či asanovanými smrky (případně i jinými jehličnatými dřevinami) tak, aby objem ponechávané dřevní hmoty do fyzického rozpadu činil průměrně min. 30–100 m³/ha (bližší specifikace ke stanovení objemu ponechaného dřeva k zetlení v rámci výše popsaného intervalu je uvedena na str. 17 Metodického pokynu sekce ochrany přírody a krajiny MŽP „Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“), přičemž rozmístění by mělo odpovídat stanovištním podmínkám a mělo by to být soustředěné např. do několika lokalit v rámci plochy porostu. Ponechané stromy či skupiny listnatých dřevin přispějí nejen k věkové diferenciaci následného porostu, ale také k jeho obnově. Je-li v porostu méně jak 30 - 100 m³/ha listnatých dřevin, doplní se množství dřeva ponechaného do fyzického rozpadu pro podporu biodiverzity a jako základ pro přirozenou obnovu následného porostu mrtvým smrkovým dřevem (případně i pomocí jiných jehličnatých dřevin) ponechaným ve formě sterilních pahýlů, souší, vývratů nebo asanovaného dříví. Cílem je ponechání alespoň části dřevní hmoty bez odvětvení a v kůře.

(D) Běžná asanace s ponecháním části dřeva

V porostech je prováděna běžná asanace aktivních kůrovcových stromů i sterilních souší, pahýlů a vývratů, a to převážně mechanickými metodami a je prováděn odvoz dříví. Na asanovaných plochách se ponechávají stojící jednotlivě vtroušené listnaté dřeviny či jejich skupiny v dochovaném počtu, příp. stojící sterilní souše a pahýly, sterilní vývraty či asanované dříví jehličnatých dřevin průměrně v objemu min. 25–50 m³/ha (bližší specifikace ke stanovení objemu ponechaného dřeva k zetlení v rámci výše popsaného intervalu je uvedena na str. 21 Metodického pokynu sekce ochrany přírody a krajiny MŽP „Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“) do fyzického rozpadu pro podporu biodiverzity a též jako základ pro přirozenou obnovu následného porostu. V případě využití postupu (D) za splnění výše uvedených podmínek v kulturních smrčinách I. a II. zóny CHKO je nezbytné, aby se objem ponechaného dřeva k zetlení pohyboval v intervalu jako u postupu (C) tj. průměrně min. 30-100 m³/ha.

(E) Standardní asanace dle lesního zákona

Probíhá standardní asanace dle lesního zákona s odvozem veškerého dříví.

2.2 Natura 2000

Soustava Natura 2000 je zohledněna v rámci navrhovaných postupů uvedených v tabulce přílohy č. 1., přičemž využití konkrétního postupu závisí na požadavcích předmětů ochrany EVL či PO, které se v zájmovém území nacházejí.

V případě stanovištních předmětů ochrany EVL u biotopů s převahou smrku (přirozené smrčiny) nebo s jeho významným podílem (např. bučiny nebo rašelinné lesy ve vyšších polohách) je jejich ponechání samovolnému vývoji bez asanace (A)

nemůže ohrožit, protože v nich budou samovolně probíhat procesy, díky kterým uvedené biotopy vznikly (vznik žádného z uvedených biotopů není podmíněn činností člověka). Obdobně je možné nahlížet na uplatnění postupu šetrné asanace (B). V případě porostů se zjednodušenou strukturou může být soulad s ekologickými nároky těchto lesních přírodních stanovišť zajištěn i v případě postupu (C), zejm. v situaci, která zaručí obnovu struktury a funkce těchto stanovišť v dlouhodobém časovém horizontu s ohledem na omezení asanace pouze na aktivní kůrovcové stromy a ponechání dostatečného množství dřevní hmoty na místě do fyzického rozpadu, za předpokladu, že takový postup nepovede k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, resp. k závažnému nebo nevratnému poškozování přírodních stanovišť, k jejichž ochraně je lokalita určena; v opačném případě je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK.

Při asanačních postupech mohou být sekundárně významně ovlivněny i další přírodní stanoviště (např. nelesní rašelinné biotopy pojezdy těžkou technikou), což je nezbytné zohlednit v rámci správních úvah tak, aby nedošlo k jejich ohrožení.

V případě možnosti ovlivnění druhových předmětů ochrany EVL a předmětů ochrany PO se bude postupovat individuálně podle ekologických nároků jednotlivých druhů (postupy A, B, C, D viz tabulka v příloze č. 1 a příloha č. 6) a v závislosti na postupu asanace kůrovcového dříví v území dotčené EVL či PO (v tomto ohledu bude např. podstatné, jaká část populace daného druhu bude dotčena asanačními zásahy a v jakém režimu s ohledem na stanovené managementové zásahy). Dotčeny mohou být nejen druhové předměty ochrany vázané na smrkové porosty, ale sekundárně i další druhové předměty ochrany (ovlivnění lokalit výskytu druhů mimo asanované plochy pojezdy techniky, rušením, smyvy půdy v důsledku vyvolané eroze apod.). Obecně lze předpokládat, že ponechání biotopů s převahou smrku (přirozené smrčiny) nebo s jeho významným podílem (např. bučiny nebo rašelinné lesy ve vyšších polohách) bez asanace není v rozporu s nároky druhových předmětů ochrany soustavy Natura 2000 (jedná se o podporu přirozených procesů bez negativního dopadu na biotopy předmětných druhů). Při přistoupení k asanaci kůrovcem napadených stromů by pak měla být vyloučena taková změna biotopu druhů (zejm. ztráta či ovlivnění hnízdního nebo potravního biotopu) či takový dopad na jedince daných druhů (např. prováděním prací v citlivém období z hlediska hnízdění druhu a vyvádění mláďat), které by měly negativní dopad na zachování populací daných druhů v EVL či PO. Postup se pak zvolí tak, aby lokalit zajišťujících udržení populace bylo dostatečné množství (např. kromě lokalit s vhodným postupem asanace ještě lokality s časovým omezením).

2.3 Lokality druhové ochrany

Zvláštní i obecná druhová ochrana je zohledněna v rámci navrhovaných postupů uvedených v tabulce přílohy č. 1 prostřednictvím zavedení tzv. „lokalit druhové ochrany“ (tj. lokalit výskytu ZCHD a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů – vazba na § 5 odst. 1 ZOPK). U postupu bez asanace (A) se nepředpokládá kolize s ochranou druhů. Ostatní postupy asanace (B), (C) a (D) jsou využitelné za předpokladu, že budou v souladu s ekologickými nároky daných druhů vyskytujících se v dotčeném území.

2.4 Využití biocidů při asanaci

Použití biocidů je na území I. a II. zóny CHKO zakázáno /§ 26 odst. 3 písm. a) ZOPK/, obdobně je tomu i v přírodních rezervacích /§ 34 odst. 1 písm. b) ZOPK/, provádění chemizace je zakázáno zároveň v národních přírodních rezervacích /§ 29 písm. a) ZOPK/ a v ochranných pásmech MZCHÚ je k použití chemických prostředků nutný souhlas orgánu ochrany přírody. Použití biocidů je v některých případech regulováno i bližšími ochrannými podmínkami ve zřizovacích předpisech ZCHÚ. V NPP a PP je pak zakázáno měnit či poškozovat tato území či je hospodářsky využívat, pokud by tím hrozilo jejich poškození, resp. vedlo k jejich poškození /§ 35 odst. 2 a § 36 odst. 2 ZOPK/.

V případě záměru použití biocidu je samozřejmě nezbytné zohlednit vazbu na EVL a PO. Ve zřizovacím předpisu ptačích oblastí (nařízení vlády, kterými se jednotlivé PO vymezují) může být použití biocidů vázáno na souhlas orgánu ochrany přírody. Zároveň je nezbytné vyloučení významného vlivu asanačních zásahů na PO a EVL podle § 45i ZOPK nebo v případě nevyloučení významného vlivu provedení příslušného hodnocení důsledků dle § 45h a § 45i ZOPK. Obdobně může použití biocidů vyžadovat udělení výjimky dle § 56 ZOPK či omezení činnosti stanovením podmínek v návaznosti na § 5 ZOPK .

Použití biocidů v lesních porostech ve výše uvedených územích s ohledem na jejich možné dopady je možné jen ve zcela výjimečných případech na základě udělení výjimky či vydání souhlasu, a to v místech, kde předmětem ochrany nejsou stanoviště a biotopy ovlivněné vodou (např. blízkost vodních toků a ploch, mokřady, rašeliniště, prameniště), hmyz či na hmyz vázané druhy (např. hmyzožraví ptáci) apod., a to v případech odůvodněných potřebou zachovat dřevo v kůře (bez odvětvení a krácení), což je z hlediska ochrany přírody za určitých podmínek přínosnější než mechanická asanace loupáním apod. Nutné je individuální posouzení a v případě rozhodnutí o použití biocidů pak stanovení podmínek min. vzdálenosti od prameniště, vodoteče, termíny možné aplikace s ohledem na počasí apod. V případě chemické asanace postupovat tak, aby se vždy zachovala mozaika ošetřených a neošetřených ploch. V případě postupu (A) nelze biocidy využívat, u šetrných asanací (B) v základním či zvýšeném stavu je nezbytné důkladně zvážit jejich použití a spíše je vhodné upřednostňovat použití nových přístupů (např. drážkování). Případné „plošné“ chemické ošetření lze využívat v postupu (E) především na skládkách dříví, obdobně pak i u postupu (D), kde je však potřebné ho směřovat primárně mimo území I. a II. zóny CHKO, MZCHÚ a jejich ochranná pásma, EVL, PO a lokality druhové ochrany.

2.5 Vývoj lesních porostů po asanaci

Režim lesních porostů po provedené asanaci ve smyslu jejich dalšího vývoje lze rámcově rozlišit následovně:

I – následný vývoj lesních porostů probíhá v režimu „Samovolného vývoje“ (dle vyhlášky č. 45/2018 Sb. v platném znění), kdy jsou tyto porosty primárně ponechány spontánnímu působení přírodních sil v rámci své vývojové dynamiky (s přihlédnutím ke kategorii ZCHÚ nebo potřebám předmětů ochrany soustavy Natura 2000)

Režim následného vývoje I se uplatní převážně v lesních porostech MZCHÚ (především zpravidla v NPR a PR s ohledem na cíl ochrany těchto kategorií ZCHÚ, případně též v NPP a PP s ohledem na jejich předmět ochrany) a případně za určitých podmínek též na území I. a II. zóny CHKO, lokalit soustavy Natura 2000 a lokalit druhové ochrany.

II – následný vývoj lesních porostů je převážně určován činností člověka, kdy jde zpravidla o obhospodařované lesní porosty, ve kterých jsou na většině plochy prováděny obvyklé hospodářské činnosti, jako jsou pěstební práce, výchova a obnova porostů a to buď za účelem dosažení specifického poslání (např. lokality soustavy Natura 2000, lokality druhové ochrany) nebo dosažení produkce dříví (s přihlédnutím ke kategorii ZCHÚ a též kategorizaci lesů)

Režim následného vývoje II se uplatní převážně v lesních porostech CHKO mimo MZCHÚ (především na území III. a IV. zóny CHKO a též na území I. a II. zóny CHKO, lokalit soustavy Natura 2000 a lokalit druhové ochrany za předpokladu, že tento postup bude v souladu s nároky a potřebami předmětů ochrany EVL či PO (případně dalších se vyskytujících druhů) a též bude v souladu s principy zvláštní územní ochrany. Stejně tak je tento režim uplatnitelný pro NPP a PP za předpokladu, že tento postup bude v souladu s nároky a potřebami jejich předmětů ochrany.

Do režimu následného vývoje II spadají též ty případy, kdy se z důvodu kalamitního stavu jak v lesních porostech ZCHÚ tak lesních porostech v jeho širším okolí odstoupí od provedení asanačního zásahu, tj. dojde k aplikaci postupu (A) místo postupů (C), (D) či (E), nicméně následně např. v časovém horizontu 3-5 let dojde k odtěžení většiny původně neasanované dřevní hmoty (kromě minimálního množství dříví ponechaného k fyzickému rozpadu dle postupu C a D) či dojde k ponechání této neasanované dřevní hmoty k fyzickému rozpadu, ovšem pak se neuplatní režim následného vývoje I, ale počítá se s obhospodařováním těchto porostů i do budoucna.

V rámci obnovy lesních porostů je vhodné využívat v maximální možné míře přirozenou obnovu včetně přípravných dřevin. V případě umělé obnovy pak v maximální možné míře využívat k zalesnění dřeviny přirozené dřevinné skladby odpovídající stanovišti a to opět včetně dřevin přípravných. Přípravné porosty (s obmýtím cca 10–50 let) využívat jako vhodný nástroj k rychlému obnovení lesního prostředí a věkové a druhové diferenciaci následných porostů.

3. Zabezpečení výkonu státní správy

V přístupu k regulaci asanace kůrovcem napadených porostů mohou orgány ochrany přírody využívat kombinaci nástrojů ZOPK, a to dle konkrétní situace (zejména s ohledem na stav gradace kůrovce, přirozenost výskytu smrku na stanovišti, statut ochrany území) tak, aby asanace probíhala v souladu s platnou legislativou. Snahou by mělo být při asanaci v maximální možné míře zachování příznivého stavu předmětů ochrany a toho, aby asanační postupy nebyly v rozporu s naplňováním cílů ochrany daných území.

Mezi základní schémata postupu patří zejména:

- omezení a zákaz činnosti podle § 66 ZOPK

- výjimka ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle § 43 ZOPK /např. § 26, odst. 3, písm. a) apod./

Výhodou využití oprávnění stanovit fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat podle § 66 odst. 1 ZOPK v současné kritické situaci spočívá v tom, že ho lze vydat z moci úřední a v předstihu před vlastní činností, obdobně je tomu ale i u vydání výjimek. Využití postupu omezením činnosti podle § 66 však musí garantovat vyloučení porušení ustanovení ZOPK (zejména pak § 26 odst. 3 písm. a), základních ochranných podmínek, v případě kalamitního stavu pak provádění plošných asanací v MZCHÚ /§ 29 písm. a), § 34 odst. 1 písm. a) a b), § 35 odst. 2, § 36 odst. 2/, a dále § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 a 2). Stanovení podmínek pro výkon činnosti dle § 66 lze provést pouze tak, aby nedocházelo k nedovolené změně obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, tedy např. i k podstatné změně struktury a funkce ekosystému v I. či II. zóně CHKO. V opačném případě by bylo nezbytné rozhodovat o udělení výjimek, případně i vydání nezbytných souhlasů.

Zásadním limitem pro využití § 66 odst. 1 ZOPK je však odst. 2, kdy tento postup nelze uplatnit v případě již vydaného platného pravomocného rozhodnutí.

Zároveň omezení činnosti podle § 66 ZOPK lze využít pouze tak, aby v lokalitách soustavy Natura 2000 byla vyloučena činnost, která by mohla mít významný vliv na jejich předměty ochrany a celistvost (viz § 45i odst. 1 a odst. 2 ZOPK), resp. bylo vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL nebo PO určena či soustavné nebo dlouhodobé vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK (viz § 45g ZOPK). Tato správní úvaha ve vztahu k § 45g ZOPK musí být dostatečně podrobně obsažena v odůvodnění vydávaných správních aktů a řádně odborně odůvodněna (s ohledem na nároky dotčených předmětů ochrany), má-li postup asanací stanovených správním aktem umožnit přijímat opatření proti kůrovci bez jejich možného významného vlivu na předmět ochrany a celistvost soustavy Natura 2000, resp. bez nutnosti hodnocení záměrů dle § 45i ZOPK.

V případě možnosti významného vlivu asanačních zásahů se uplatní § 45i ZOPK, kdy ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1 ZOPK, je povinen návrh koncepce nebo záměru předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. V případě potřeby posouzení ve smyslu § 45i odst. 2 ZOPK není možné příslušné správní akty podle ZOPK vydat do doby jeho provedení, resp. opatření jeho výsledků, neboť není možné naplnit § 45g ZOPK.

Rozhodovat o udělení výjimky z ochranných podmínek (např. podle § 26 odst. 3, písm. a) ZOPK) lze v případě, že o ni vlastníci lesa požádají (návrhové řízení) nebo z moci úřední formou opatření obecné povahy. O povolení výjimky by měli vlastníci lesů požádat ve značném předstihu. Vzhledem k možnostem opravných prostředků není jisté, že by výjimka byla pravomocná v době, kdy by ji vlastníci lesa potřebovali prakticky uplatnit (vzhledem k vývoji gradace), a proto tento akt zároveň není mnohdy

schopen pružně reagovat na aktuální vývoj situace. Výjimku je možno vydat i opatřením obecné povahy pro neznámý počet účastníků řízení, kdy koná orgán ochrany přírody proaktivně, takové řešení se jeví za aktuální situace jako vhodné např. v kulturních smřčinách.

Je vhodné, aby orgány ochrany přírody postupem podle § 84 ZOPK revidovaly (tj. změnily či zrušily platná rozhodnutí) v minulosti již vydané výjimky v těch případech, kdy došlo ke změně stavu gradace kůrovce ze základního či zvýšeného stavu do kalamitního a nastavené podmínky v rozhodnutí již nejsou adekvátní ve smyslu aktuální situace.

Využít lze také § 5 odst. 1 ZOPK, kdy všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před zničením, poškozováním, které vede nebo by mohlo vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Při porušení těchto podmínek je orgán ochrany přírody oprávněn rušivou činností omezit stanovením závazných podmínek (týká se především vzácných a ohrožených druhů, včetně druhů zvláště chráněných, u kterých hrozí zánik populace či významné ovlivnění podmínek jejich výskytu).

Podpůrně lze využít i § 4 odst. 2 ZOPK, kdy k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.

V rámci odůvodnění správních aktů lze podpůrně využít i § 25 odst. 2 ZOPK, kdy hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Obdobně pak také § 28 odst. 2 ZOPK, kdy využívání národní přírodní rezervace je možné jen v případě, že se jím uchová či zlepší dosavadní stav přírodního prostředí. Ve vztahu k EVL lze v rámci odůvodnění správních aktů podpůrně využít jejich cíl, tedy významný příspěvek k udržení nebo obnově příznivého stavu typu přírodního stanoviště (§ 3 odst. 1 písm. o) ZOPK) nebo evropsky významného druhu (§ 3 odst. 1 písm. p) ZOPK z hlediska jejich ochrany (§ 45a odst. 1 písm. a) ZOPK). U PO je možné podpůrně využít § 45e odst. 1 stanovující předmět jejich vymezení, tedy území nejvhodnější pro ochranu z hlediska výskytu, stavu a početnosti populací jejich předmětu ochrany.

Při asanaci je potřebné zohlednit i vazbu na bližší ochranné podmínky ZCHÚ, resp. souhlas orgánu ochrany přírody a také případný souhlas k činnostem vyplývajícím z nařízení vlády, kterými byly vymezeny ptačí oblasti, pokud se činnosti v nich stanovené dotýkají asanačních zásahů.

4. Monitoring

Na koncepční přístup ke zpracování kůrovcové kalamity zabezpečený příslušnými akty státní správy by měl navazovat monitoring. Kromě běžného sledování stavu biotopů (se zaměřením na biotopy přirozených smrčin), by měl být pravidelně monitorován stav, jak v porostech ponechaných bez asanace, tak zejména v porostech na ně navazujících. Např. v rámci projektů OPŽP v Jeseníkách budou založeny nové monitorovací plochy, v případě šetrného způsobu asanace (např. v NPR loupání nastojato nebo loupání bez odvětvení) bude prováděn běžný monitoring opatření hrazených z prostředků ochrany přírody.

5. Odhad finanční náročnosti asanace kůrovce podle uvedeného přístupu

Odhad finanční náročnosti návrhů na omezení asanace kůrovcového dříví v CHKO (NPR, NPP) tvoří dvě složky:

- náklady na náhradu újmy za ztížené lesní hospodaření
- náklady na opatření realizovaná orgánem ochrany přírody

Náklady na mimořádná opatření realizovaná orgánem ochrany přírody budou obdobné jako náklady na stejná opatření provedená vlastníkem lesa, za která může vlastník uplatnit žádost o náhradu újmy. Není tedy nutné uvažovat o rozdílné výši takovýchto nákladů, jen je nutno počítat s jiným zdrojem jejich financování.

Omezení lesního hospodaření může mít při omezení asanace kůrovcové kalamity různorodý charakter; jako nejběžnější lze uvažovat náhrady újmy za:

- ponechání lesa samovolnému vývoji
- ponechání jednotlivých stromů do jejich fyzického rozpadu
- ponechání ležícího dřeva po těžbě v porostu
- mimořádné nebo nákladově náročnější opatření.

Náhradou za ponechání lesa samovolnému vývoji se uplatní nejen tam, kde orgán ochrany přírody toto ponechání lesa samovolnému vývoji přímo deklaruje (NPR a PR), ale také všude tam, kde orgán ochrany přírody neumožní (zakáže) asanaci ploch celoplošně napadených kůrovcem s ponecháním veškerého dřeva na místě a též neumožní jejich následnou obnovu s přičiněním člověka. Náhrada za ponechání lesa samovolnému vývoji představuje finančně pro stát celkově nejvyšší zatížení, protože se vlastníkově lesa nehradí celá „tabulková“ hodnota porostu najednou, ale hodnota porostu ponechaného samovolnému vývoji je navýšena o úroky a vlastníkově lesa je hrazena ve splátkách rozpočítaných na 50 let, takže náhrada ročně představuje 0,0318 „tabulkové“ hodnoty lesního porostu. Tabulková hodnota porostu je závislá na složení porostu (zastoupení dřevin), věku a bonitě porostu. V rámci náhrady se ještě platí roční renta z pozemku, která se odvozuje od SLT, ta však v celkové výši tohoto typu náhrady představuje málo podstatnou složku, protože se pohybuje v rozmezí 200 až 1 100 Kč na ha (podle SLT). V tabulce v ukázce je potenciální výše náhrady za ponechání 1 ha smrkového lesa (zastoupení SM 100 %, zakmenění 10) různého stáří a bonity samovolnému vývoji (v tabulce je připočtena renta z pozemku ve výši 700 Kč/ha).

Náhrada za ponechání 1 ha smrkového lesa samovolnému vývoji

Věk	Bonita								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
40	11940	10964	10189	9250	8370	7606	6849	6471	6075
50	14289	12979	11912	10687	9511	8609	7626	7046	6489
60	16772	15112	13728	12191	10698	9663	8448	7648	6913
70	19305	17300	15590	13727	11909	10733	9286	8260	7338
80	21806	19479	17452	15261	13121	11787	10113	8866	7753
90	24191	21588	19268	16758	14314	12789	10900	9449	8148
100	26378	23562	20990	18181	15464	13706	11620	9994	8512
110	28285	25340	22572	19497	16550	14503	12244	10483	8836
120	29827	26857	23967	20670	17551	15147	12744	10900	9109

Uvedeno pro zastoupení SM 100 %, zakmenění 10 a rentu z pozemku ve výši 700 Kč/ha.

Průměrná náhrada za smrkové porosty v uvedeném věkovém rozpětí je 13 803 Kč/ha. V chráněných územích lze odhadem uvažovat o náhradě ve smrkových porostech ve výši 14 000 Kč/ha.

Náhrada za ponechání jednotlivých stromů do jejich fyzického rozpadu se uplatní všude tam, kde orgán ochrany přírody uplatní požadavek na ponechání určitého objemu stojících stromů k zetlení. Náhrada se poskytuje jednorázově a její výše se stanoví z „tabulkové“ hodnoty porostu pomocí poměru zásoby ponechaných stromů a celkové zásoby porostu. Je také závislá na složení porostu, resp. také na ponechávaných dřevinách. Odhadem lze uvažovat o náhradě 1 500 Kč/ha (uvažováno rozmezí 1 000 až 1 800 Kč/ m³).

Ponechání ležícího dřeva po těžbě porostu se uplatní všude, kde orgán ochrany přírody uplatní požadavek na ponechání asanovaného ležícího dřeva. Náhrada se poskytuje jednorázově a její výše se stanoví na základě objemu jednotlivých sortimentů a jejich cen na odvozním místě. Bude tedy značně závislá na tom, jaké ceny sortimentů žadatel uplatní. Odhadem lze zvažovat o průměrné ceně 1 100 Kč/m³. Zde by se případně mohlo projevit předpokládané snížení cen dřeva v roce 2019 v důsledku jeho zhoršeného odbytu.

Náklady na mimořádná či nákladově náročnější opatření (tedy takové, které by vlastník lesa jinak neprováděl) se projeví tam, kde orgán ochrany přírody uplatní požadavek na realizaci opatření, která jdou nad rámec postupů používaných v rámci běžného hospodaření s primárním cílem ekonomického zisku. Například náklady na nestandardní (šetrné) asanace vycházejí z dosavadních zkušeností v CHKO Jeseníky a představují na loupání stromů nastojato 1 400 Kč/m³, na loupání bez manipulace 1 000 Kč/m³ a na chemickou asanaci bez odvětvování 300 Kč/m³ (vše včetně DPH).

Odhady finanční náročnosti jsou zpracovány v příloze č. 5, a to pro aktuálně nejohroženější území ve správě AOPK ČR, tedy CHKO Jeseníky, CHKO Žďárské vrchy a v nich pro území I. a II. zóny a dále pro NPR Králický Sněžník. V těchto územích probíhá dosud asanace nestandardními i standardními metodami. Odhady jsou

zpracovány pro kalamitní stav kůrovce v celém území, tzn. s předpokladem, že kůrovcovou kalamitou bude celé uvažované území zasaženo plošně. Takový stav jistě nenastane naráz (již v roce 2019), ale pokud by se pro kůrovce příznivý průběh počasí opakoval i v dalších letech, mohlo by k němu dojít za 2-4 roky.

Seznam použité literatury

Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území, Věstník MŽP listopad – prosinec, 2014

Analýza postupů ponechávání dřeva k zetlení z hlediska vlivu na biologickou rozmanitost, Jankovský Libor et al., 2006

Příloha č. 1 Přístup k asanaci kůrovcem napadených porostů na území CHKO a MZCHÚ

Jednotlivé postupy jsou detailněji popsány v textové části.

Přístup k asanaci kůrovcem napadených porostů na území CHKO a MZCHÚ					
lesní biotop	stav kůrovce v okolních porostech	statut ochrany	základ praktických opatření při asanaci	zkratka hlavního management. postupu	poznámky
přírozené smrčiny (horské, podmáčené a rašelinné smrčiny, tj. biotop L9)	základní a zvýšený	NPR, PR, NPP, PP	bez asanace - přírozená vývojová dynamika, resp. ponechání samovolnému vývoji, v okrajových částech šetrná asanace s ponecháním dřeva na místě s cílem omezení šíření kůrovců do okolí	A (B*)	V situaci, kdy je kůrovec v navazujících hospodářských lesích v základním nebo zvýšeném stavu, je možné provést diferenciaci území do „pásen asanace kůrovcového dříví“, která v jednotlivých porostech reflektují jejich zachovalost (kvalita druhového složení, struktury apod.) a biologickou hodnotu (výskyt vzácných druhů apod.). Diferenciace území slouží k omezení gradace kůrovce ve smyslu jeho rozšíření do navazujících (často hospodářských) porostů při minimalizaci narušení prostředí MZCHÚ. „Pásma asanace kůrovcového dříví“ pak mají rámcový režim: pásmo I. Porosty zůstávají bez asanace (přírozená vývojová dynamika ekosystému) - postup (A) pásmo II. Šetrná asanace aktivních kůrovcových stromů – postup (B). Pásmo I. by mělo zpravidla pokrývat většinu plochy ZCHÚ (především v případě NPR a PR s ohledem na cíle ochrany těchto kategorií ZCHÚ). * Pro využití postupu (B) v MZCHÚ je nutná např. výjimka ze zákazu intenzivních technologií nebo zákazu poškodit podle § 43 ZOPK, případně ze zákazů pro zvláště chráněné druhy podle § 56 ZOPK. V případě překryvu území s PO či EVL (případně lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postup B jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky druhových předmětů ochrany EVL a předmětů ochrany PO případně dalších zvláště chráněných či z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů – zejména se bude jednat o vyloučení rušení jedinců dotčených druhů asanačními pracemi v citlivém období jejich životního cyklu (např. hnízdění).

		I. a II. zóna CHKO (mimo MZCHÚ)	asanace s ponecháním části dřeva, případně šetrná asanace či bez asanace na vybraných lokalitách (např. s ohledem na předměty ochrany EVL, PO či další druhy)	C (B, A)	Základním přístupem v těchto území je postup (C), tj. asanace s ponecháním části dřeva, kdy je zcela zásadní, aby na asanované ploše po odvozu části dříví zůstali stát všechny skupiny i jedinci listnatých dřevin, doplněné jednotlivými sterilními smrkovými soušemi, pahýly a vývraty či asanovanými smrky (případně i jinými jehličnatými dřevinami) tak, aby objem ponechávané dřevní hmoty do fyzického rozpadu činil průměrně min. 30–100 m³/ha (bližší specifikace ke stanovení objemu ponechaného dřeva k zetlení v rámci výše popsaného intervalu je uvedena na str. 17 Metodického pokynu sekce ochrany přírody a krajiny MŽP „Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“), přičemž rozmístění by mělo odpovídat stanovištním podmínkám a mělo by to být soustředěné např. do několika lokalit v rámci plochy porostu. Ponechané stromy či skupiny listnatých dřevin přispějí nejen k věkové diferenciaci následného porostu, ale také k jeho obnově. Je-li v porostu méně jak 30 - 100 m³/ha listnatých dřevin, doplní se množství dřeva ponechaného do fyzického rozpadu pro podporu biodiverzity a jako základ pro přirozenou obnovu následného porostu mrtvým smrkovým dřevem (případně i pomocí jiných jehličnatých dřevin) ponechaným ve formě sterilních pahýlů, souší, vývratů nebo asanovaného dříví. V případě překryvu území s EVL či PO (případně lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postup (C), (B) jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky a potřebami druhových předmětů ochrany EVL či PO případně dalších zvláště chráněných či z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů. Postup (A) a (B) je uplatňován především tam, kde se vyskytují ucelené porosty s rozrůzněnou strukturou (vhodné k ponechání samovolnému vývoji), a to i s přihlédnutím k nárokům a potřebám předmětů ochrany EVL, PO a dalších zvláště chráněných či z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů. V případě, že by využití postupu (C) vedlo k podstatné změně biologické rozmanitosti, struktury či funkce ekosystému, podléhá uplatnění tohoto postupu udělení výjimky ze základních ochranných podmínek CHKO.
		území EVL, PO, příp. lokalit druhové ochrany v CHKO (mimo MZCHÚ, I. a II. zóny CHKO)	asanace s ponecháním části dřeva, šetrná asanace či bez asanace (případně běžná asanace s ponecháním části dřeva) s ohledem na nároky předmětů ochrany EVL a PO, příp. dalších druhů	C, B, A (D)	V případě ucelených porostů přirozených smrčín s rozrůzněnou strukturou, které jsou předmětem ochrany EVL, se použije postup (A) nebo (B). V případě fragmentů stanoviště nebo jeho částí s málo rozvinutou strukturou (ovlivněnou předchozími hospodářskými zásahy) se může uplatnit i postup (C) pokud přispěje k obnově struktury stanoviště v dlouhodobém časovém horizontu. Při volbě postupu (B) a (C) se přihlíží i k nárokům a potřebám dalších předmětů ochrany EVL, PO (kde je více předmětů ochrany, resp. překryv s PO – viz dále). V případě, kdy by uplatnění postupu (C) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť, k jejichž ochraně je lokalita určena, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. Obdobně se postupuje v případě jiných předmětů ochrany PO či EVL (druhy), u kterých jsou přirozené smrčiny součástí jejich biotopu a ekologické nároky druhů vyžadují zachování bohaté struktury porostů, případně omezení veškerých rušivých vlivů (zachování klidových oblastí, popř. omezení rušení v citlivém období vývoje druhu volbou postupu (A)). V ostatních případech (u předmětů ochrany bez přímé vazby na stanoviště přirozených smrčín, resp. strukturu porostů a intenzitu zásahů) se postup volí podle nároků jednotlivých předmětů ochrany PO či EVL s tím, že v

					případě více předmětů ochrany budou uplatněny požadavky předmětu ochrany s nejvyššími nároky nebo se postup plošně diferencuje dle jejich výskytu (např. maloplošné využití postupu (A) či (B) v případě druhů citlivých na změnu mikroklimatických podmínek, změnu podmínek v okolí hnízdiště). U druhů bez vyhraněných nároků lze použít i postup (D). V případě, kdy by uplatnění postupu (B), (C) či (D) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL či PO, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL nebo PO určena či soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. Současně se vždy přihlíží k výskytu jiných zvláště chráněných a z hlediska uplatnění zákonných podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů.
		III. a IV. zóna CHKO (mimo MZCHÚ, EVL, PO a lokality druhové ochrany)	běžná asanace s ponecháním části dřeva	D	Výskyt těchto biotopů se v daném území nepředpokládá.
kalamitní	NPR, PR, NPP, PP	bez asanace - pouze přirozená vývojová dynamika, resp. ponechání samovolnému vývoji	A	V situaci kalamitního rozšíření kůrovců v navazujících převážně hospodářských porostech, tj. v situaci, kdy gradace kůrovců v okolí ovlivňuje stav chráněného území více než situace uvnitř tohoto území, ztrácí provádění šetrných asanací (B) i ve II. „pásmu asanace kůrovcového dříví“ smysl a přechází se tak do režimu, kdy všechny porosty v MZCHÚ zůstávají bez zásahů proti kůrovcům (A). U menších MZCHÚ (desítky ha) je vhodné na tento režim přejít v situaci, kdy se kůrovcová kalamita přiblíží k MZCHÚ tak, že v doletové vzdálenosti kůrovců při rojení (500 m) je většina (více než ½) území. Pouze např. u velkých MZCHÚ, jako např. NPR Praděd, Šerák-Keprník a Králický Sněžník, kde velikost rezervace, případně další přírodní podmínky (např. subalpínské bezlesí) mohou působit jako bariéra proti plošnému rozšíření kůrovců z okolních porostů do MZCHÚ, nemusí být kalamitní stav v blízkosti v jedné části důvodem kupuštění od šetrných asanací v II. „pásmu asanace kůrovcového dříví“ jiné části MZCHÚ. Situaci je třeba vyhodnocovat průběžně a od asanace ve II. „pásmu asanace kůrovcového dříví“ upouštět postupně v závislosti na vývoji situace v okolních porostech.	
	I. a II. zóna CHKO	asanace s ponecháním části dřeva či bez asanace na	C (A)	Základním přístupem v těchto území je postup (C), tj. asanace s ponecháním části dřeva, kdy je zcela zásadní, aby na asanované ploše po odvozu části dříví zůstali stát všechny skupiny i jedinci listnatých dřevin, doplněné jednotlivými sterilními smrkovými soušemi, pahýly a vývraty či asanovanými smrky (případně i jinými jehličnatými dřevinami) tak, aby objem ponechávané dřevní hmoty do fyzického rozpadu činil průměrně min.	

		(mimo MZCHÚ)	vybraných lokalitách (např. s ohledem na předměty ochrany EVL, PO či další druhy)		30–100 m³/ha (bližší specifikace ke stanovení objemu ponechaného dřeva k zetlení v rámci výše popsaného intervalu je uvedena na str. 17 Metodického pokynu sekce ochrany přírody a krajiny MŽP „Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“), přičemž rozmístění by mělo odpovídat stanovištním podmínkám a mělo by to být soustředěné např. do několika lokalit v rámci plochy porostu. Ponechané stromy či skupiny listnatých dřevin přispějí nejen k věkové diferenciaci následného porostu, ale také k jeho obnově. Je-li v porostu méně jak 30 - 100 m³/ha listnatých dřevin, doplní se množství dřeva ponechaného do fyzického rozpadu pro podporu biodiverzity a jako základ pro přirozenou obnovu následného porostu mrtvým smrkovým dřevem (případně i pomocí jiných jehličnatých dřevin) ponechaným ve formě sterilních pahýlů, souší, vývrátů nebo asanovaného dříví. V případě překryvu území s EVL či PO (případně lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postup (C) jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky a potřebami předmětů ochrany EVL či PO případně dalších zvláště chráněných či z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů. Při kalamitním stavu se šetrná asanace (B) neprovádí a tyto porosty přecházejí do postupu (A), kdy je tento postup uplatňován především tam, kde se vyskytují ucelené porosty s rozrůzněnou strukturou (vhodné k ponechání samovolnému vývoji). V případě, že by využití postupu (C) vedlo k podstatné změně biologické rozmanitosti, struktury či funkce ekosystému, podléhá uplatnění tohoto postupu udělení výjimky ze základních ochranných podmínek CHKO. V případě kalamitního stavu je též nezbytné vážit použití postupu (C) s ohledem na stav a situaci lesních porostů mimo ZCHÚ, kdy v lesních porostech mimo ZCHÚ nedochází plošně k asanaci kůrovcového dříví a kdy i v těchto většinou hospodářských porostech mimo ZCHÚ je aplikován postup (A).
		území EVL, PO, příp. lokalit druhové ochrany v CHKO (mimo MZCHÚ, I. a II. zóny CHKO)	asanace s ponecháním části dřeva či bez asanace (případně běžná asanace s ponecháním části dřeva) s ohledem na nároky předmětů ochrany EVL a PO, příp dalších druhů.	C, A (D)	V případě ucelených porostů přirozených smrčín s rozrůzněnou strukturou, které jsou předmětem ochrany EVL, se použije postup (A). V případě fragmentů stanoviště nebo jeho částí s málo rozvinutou strukturou (ovlivněnou předchozími hospodářskými zásahy) se může uplatnit i postup (C), pokud přispěje v dlouhodobém časovém horizontu k obnově struktury stanoviště, a to s přihlédnutím k nárokům a potřebám dalších předmětů ochrany EVL, PO (kde je více předmětů ochrany, resp. překryv s PO – viz dále). V případě, kdy by uplatnění postupu (C) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť, k jejichž ochraně je lokalita určena, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. Obdobně se postupuje v případě jiných předmětů ochrany PO či EVL (druhy), u kterých jsou přirozené smrčiny součástí jejich biotopu a ekologické nároky druhů vyžadují zachování bohaté struktury porostů, případně omezení veškerých rušivých vlivů (zachování klidových oblastí, popř. omezení rušení v citlivém období vývoje druhu volbou postupu (A)). V ostatních případech (u předmětů ochrany bez přímé vazby na stanoviště přirozených smrčín, resp. strukturu porostů a intenzitu zásahů) se postup volí podle nároků jednotlivých předmětů ochrany PO či EVL s tím, že v

					případě více předmětů ochrany budou uplatněny požadavky předmětu ochrany s nejvyššími nároky nebo se postup plošně diferencuje dle jejich výskytu (např. maloplošné využití postupu (A) v případě druhů citlivých na změnu mikroklimatických podmínek, změnu podmínek v okolí hnízdiště). U druhů bez vyhraněných nároků lze použít i postup (D). V případě, kdy by uplatnění postupu (D) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL či PO, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL nebo PO určena či soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. Současně se vždy přihlíží k výskytu jiných zvláště chráněných a z hlediska uplatnění zákonných podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů. Při kalamitním stavu se šetrná asanace (B) neprovádí a tyto porosty přecházejí do postupu (A), kdy je tento postup uplatňován především tam, kde se vyskytují ucelené porosty s rozrůzněnou strukturou (vhodné k ponechání samovolnému vývoji). V případě kalamitního stavu je též nezbytné vážit použití postupu (C) a (D) s ohledem na stav a situaci lesních porostů mimo ZCHÚ, kdy v lesních porostech mimo ZCHÚ nedochází plošně k asanaci kůrovcového dříví a kdy i v těchto většinou hospodářských porostech mimo ZCHÚ je aplikován postup (A).
		III. a IV. zóna CHKO (mimo MZCHÚ, EVL, PO a lokality druhové ochrany)	běžná asanace s ponecháním části dřeva	D	Výskyt těchto biotopů se v daném území nepředpokládá.

lesy s přirozeným podílem smrku (např. bučiny a rašelinné lesy tj. biotopy L5 a L10)	základní a zvýšený	NPR, PR, NPP, PP	bez asanace - přirozená vývojová dynamika, resp. ponechání samovolnému vývoji, v okrajových částech šetrná asanace s cílem omezení šíření kůrovců do okolí	A (B*)	Postup (A) by měl být zpravidla aplikován na většině plochy ZCHÚ (především v případě NPR a PR s ohledem na cíle ochrany těchto kategorií ZCHÚ). * Pro využití postupu (B) v MZCHÚ je nutná např. výjimka ze zákazu intenzivních technologií nebo zákazu poškodit podle § 43 ZOPK, případně ze zákazů pro zvláště chráněné druhy podle § 56 ZOPK. V případě překryvu území s PO či EVL (případně lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postup B jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky druhových předmětů ochrany EVL a předmětů ochrany PO případně dalších zvláště chráněných či z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů – zejm. se bude jednat o vyloučení rušení jedinců dotčených druhů asanačními pracemi v citlivém období jejich životního cyklu (např. hnízdění).
		I. a II. zóna CHKO (mimo MZCHÚ)	asanace s ponecháním části dřeva či šetrná asanace nebo bez asanace na vybraných lokalitách (např. s ohledem na předměty ochrany EVL, PO či další druhy)	C (B, A)	V porostech bučin či rašelinných lesů s podílem smrku nad cca 15-20 % je základním přístupem v těchto území postup (C), tj. asanace s ponecháním části dřeva, kdy je zcela zásadní, aby na asanované ploše po odvozu části dříví zůstali stát všechny skupiny i jedinci listnatých dřevin, doplněné jednotlivými sterilními smrkovými soušemi, pahýly a vývraty či asanovanými smrky (případně i jinými jehličnatými dřevinami) tak, aby objem ponechávané dřevní hmoty do fyzického rozpadu činil průměrně min. 30–100 m³/ha (bližší specifikace ke stanovení objemu ponechaného dřeva k zetlení v rámci výše popsaného intervalu je uvedena na str. 17 Metodického pokynu sekce ochrany přírody a krajiny MŽP „Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“), přičemž rozmístění by mělo odpovídat stanovištním podmínkám a mělo by to být soustředěné např. do několika lokalit v rámci plochy porostu. Ponechané stromy či skupiny listnatých dřevin přispějí nejen k věkové diferenciaci následného porostu, ale také k jeho obnově. Je-li v porostu méně jak 30 - 100 m³/ha listnatých dřevin, doplní se množství dřeva ponechaného do fyzického rozpadu pro podporu biodiverzity a jako základ pro přirozenou obnovu následného porostu mrtvým smrkovým dřevem (případně i pomocí jiných jehličnatých dřevin) ponechaným ve formě sterilních pahýlů, souší, vývratů nebo asanovaného dříví. V případě překryvu území s EVL či PO (případně lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postup (C), (B) jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky a potřebami předmětů ochrany EVL či PO (případně dalších zvláště chráněných a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů). V případě, že by využití postupu (C) vedlo k podstatné změně biologické rozmanitosti, struktury či funkce ekosystému, podléhá uplatnění tohoto postupu udělení výjimky ze základních ochranných podmínek CHKO. V porostech bučin či rašelinných lesů, kde smrk tvoří jen určitou příměs, nemá při rozptýleném výskytu a malém podílu smrku (cca do 15-20 % s přihlédnutím k místním podmínkám) smysl asanaci kůrovce zpravidla provádět (např. z důvodu nežádoucího poškození dalších stromů při těžbě a přiblížování) a tedy se volí většinou postup (A), případně postup (B) a to i s přihlédnutím k nárokům a potřebám předmětů ochrany EVL, PO a dalších zvláště chráněných a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů.

		území EVL, PO, příp. lokalit druhové ochrany v CHKO (mimo MZCHÚ, I. a II. zóny CHKO)	asanace s ponecháním části dřeva, šetrná asanace či bez asanace (případně běžná asanace s ponecháním části dřeva) s ohledem na nároky předmětů ochrany EVL a PO, příp. dalších druhů	C, B, A (D)	V porostech s přirozeným podílem smrku nad cca 15-20 %, které jsou předmětem ochrany EVL, je základním přístupem v těchto území postup (C). V případě, kdy by uplatnění postupu (C) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť, k jejichž ochraně je lokalita určena, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. V porostech s přirozeným podílem smrku, kde smrk tvoří jen určitou příměs, nemá při rozptýleném výskytu a malém podílu smrku (cca do 15-20 % s přihlédnutím k místním podmínkám) smysl asanaci kůrovce zpravidla provádět (např. z důvodu nežádoucího poškození dalších stromů při těžbě a přibližování) a tedy se volí většinou postup (A), případně postup (B). Při volbě postupu (B) a (C) se přihlíží i k nárokům a potřebám dalších předmětů ochrany EVL, PO (kde je více předmětů ochrany, resp. překryv s PO – viz dále). Postup (B), popř. těž (A) se dále uplatní v případě jiných předmětů ochrany PO či EVL (druhy), které vyžadují zachování bohaté struktury porostů, případně omezení veškerých rušivých vlivů (zachování klidových oblastí, popř. omezení rušení v citlivém období vývoje druhu volbou postupu (A)). V ostatních případech (u předmětů ochrany bez přímé vazby na porosty s přirozeným podílem smrku, resp. strukturu porostů a intenzitu zásahů) se postup volí podle nároků jednotlivých předmětů ochrany PO či EVL s tím, že v případě více předmětů ochrany budou uplatněny požadavky předmětu ochrany s nejvyššími nároky nebo se postup plošně diferencuje dle jejich výskytu (např. maloplošné využití postupu (A) či (B) v případě druhů citlivých na změnu mikroklimatických podmínek, změnu podmínek v okolí hnízdiště). U druhů bez vyhraněných nároků lze použít i postup (D). V případě, kdy by uplatnění postupu (B), (C) či (D) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL či PO, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL nebo PO určena či soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. Současně se vždy přihlíží k výskytu jiných zvláště chráněných a z hlediska uplatnění zákonných podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů.
		III. a IV. zóna CHKO (mimo MZCHÚ, EVL, PO a lokality druhové ochrany)	běžná asanace s ponecháním části dřeva	D	Výskyt těchto biotopů se v daném území nepředpokládá.

	kalamitní	NPR, PR, NPP, PP	bez asanace - přirozená vývojová dynamika, resp. ponechání samovolnému vývoji	A	V situaci kalamitního rozšíření kůrovců v navazujících převážně hospodářských porostech, tj. v situaci, kdy gradace kůrovců v okolí ovlivňuje stav chráněného území více než situace uvnitř tohoto území, ztrácí provádění šetrných asanací (B) smysl a přechází se tak do režimu, kdy ve všech porostech v MZCHÚ probíhá přirozená vývojová dynamika, tzn. porosty zůstávají bez zásahů proti kůrovcům (A).
		I. a II. zóna CHKO (mimo MZCHÚ)	asanace s ponecháním části dřeva či bez asanace na vybraných lokalitách (např. s ohledem na předměty ochrany EVL, PO či další druhy)	C (A)	V porostech bučin či rašelinných lesů s podílem smrku nad cca 15-20 % je základním přístupem v těchto území postup (C), tj. asanace s ponecháním části dřeva, kdy je zcela zásadní, aby na asanované ploše po odvozu části dříví zůstali stát všechny skupiny i jedinci listnatých dřevin, doplněné jednotlivými sterilními smrkovými soušemi, pahýly a vývraty či asanovanými smrky (případně i jinými jehličnatými dřevinami) tak, aby objem ponechávané dřevní hmoty do fyzického rozpadu činil průměrně min. 30–100 m³/ha (bližší specifikace ke stanovení objemu ponechaného dřeva k zetlení v rámci výše popsaného intervalu je uvedena na str. 17 Metodického pokynu sekce ochrany přírody a krajiny MŽP „Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“), přičemž rozmístění by mělo odpovídat stanovištním podmínkám a mělo by to být soustředěné např. do několika lokalit v rámci plochy porostu. Ponechané stromy či skupiny listnatých dřevin přispějí nejen k věkové diferenciaci následného porostu, ale také k jeho obnově. Je-li v porostu méně jak 30 - 100 m³/ha listnatých dřevin, doplní se množství dřeva ponechaného do fyzického rozpadu pro podporu biodiverzity a jako základ pro přirozenou obnovu následného porostu mrtvým smrkovým dřevem (případně i pomocí jiných jehličnatých dřevin) ponechaným ve formě sterilních pahýlů, souší, vývratů nebo asanovaného dříví. V případě překryvu území s EVL či PO (případně lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postup (C) jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky a potřebami předmětů ochrany EVL či PO (případně dalších zvláště chráněných a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů). V případě kalamitního stavu v porostech bučin či rašelinných lesů, kde smrk tvoří jen určitou příměs, se při rozptýleném výskytu a malém podílu smrku (cca do 15-20 % s přihlédnutím k místním podmínkám) asanace kůrovce neprovádí a tyto porosty přecházejí zcela do postupu (A). V případě, že by využití postupu (C) vedlo k podstatné změně biologické rozmanitosti, struktury či funkce ekosystému, podléhá uplatnění tohoto postupu udělení výjimky ze základních ochranných podmínek CHKO. V případě kalamitního stavu je též nezbytné vážit použití postupu (C) s ohledem na stav a situaci lesních porostů mimo ZCHÚ, kdy v lesních porostech mimo ZCHÚ nedochází plošně k asanaci kůrovcového dříví a kdy i v těchto většinou hospodářských porostech mimo ZCHÚ je aplikován postup (A).
		území EVL, PO, příp. lokalit druhové	asanace s ponecháním části dřeva či bez asanace	C, A (D)	V porostech s přirozeným podílem smrku nad cca 15-20 %, které jsou předmětem ochrany EVL, je základním přístupem v těchto území postup (C). V případě, kdy by uplatnění postupu (C) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť, k jejichž ochraně je lokalita určena, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1

		ochrany v CHKO (mimo MZCHÚ, I. a II. zóny CHKO)	(případně běžná asanace s ponecháním části dřeva) s ohledem na nároky předmětů ochrany EVL a PO, příp. dalších druhů		ZOPK. V porostech s přirozeným podílem smrku, kde smrk tvoří jen určitou příměs, nemá při rozptýleném výskytu a malém podílu smrku (cca do 15-20 % s přihlédnutím k místním podmínkám) smysl asanaci kůrovce zpravidla provádět (např. z důvodu nežádoucího poškození dalších stromů při těžbě a přibližování) a tedy se volí postup (A). Při volbě postupu (C) se přihlíží i k nárokům a potřebám dalších předmětů ochrany EVL, PO (kde je více předmětů ochrany, resp. překryv s PO – viz dále). Postup (A) se dale uplatní v případě jiných předmětů ochrany PO či EVL (druhy), které vyžadují zachování bohaté struktury porostů, příp. omezení veškerých rušivých vlivů (zachování klidových oblastí, popř. omezení rušení v citlivém období vývoje druhu). V ostatních případech (u předmětů ochrany bez přímé vazby na porosty s přirozeným podílem smrku, resp. strukturu porostů a intenzitu zásahů) se postup volí podle nároků jednotlivých předmětů ochrany PO či EVL s tím, že v případě více předmětů ochrany budou uplatněny požadavky předmětu ochrany s nejvyššími nároky nebo se postup plošně diferencuje dle jejich výskytu (např. maloplošné využití postupu (A) v případě druhů citlivých na změnu mikroklimatických podmínek, změnu podmínek v okolí hnízdiště). U druhů bez vyhraněných nároků lze použít i postup (D). V případě, kdy by uplatnění postupu (D) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL či PO, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL nebo PO určena či soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. Současně se vždy přihlíží k výskytu jiných zvláště chráněných a z hlediska uplatnění zákonných podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů. V případě kalamitního stavu v porostech bučin či rašelinných lesů, kde smrk tvoří jen určitou příměs, se při rozptýleném výskytu a malém podílu smrku (cca do 15-20 % s přihlédnutím k místním podmínkám) asanace kůrovce neprovádí a tyto porosty přecházejí zcela do postupu (A), a to vždy s přihlédnutím k nárokům a potřebám předmětů ochrany EVL, PO a dalších druhů. V případě kalamitního stavu je též nezbytné vážit použití postupu (C) a (D) s ohledem na stav a situaci lesních porostů mimo ZCHÚ, kdy v lesních porostech mimo ZCHÚ nedochází plošně k asanaci kůrovcového dříví a kdy i v těchto většinou hospodářských porostech mimo ZCHÚ je aplikován postup (A).
--	--	--	--	--	--

		III. a IV. zóna CHKO (mimo MZCHÚ, EVL, PO a lokality druhové ochrany)	běžná asanace s ponecháním části dřeva	D	Výskyt těchto biotopů se v daném území nepředpokládá.
druhotné kulturní smrčiny tj. biotop X9A	základní a zvýšený	NPR, PR	bez asanace - přirozená vývojová dynamika, resp. ponechání samovolnému vývoji, v okrajových částech šetrná asanace, případně asanace s ponecháním části dřeva na místě s cílem omezení šíření kůrovců do okolí	A (B, C, D)*	Postup (A) by měl být aplikován zpravidla na většině plochy NPR a PR s ohledem na cíle ochrany těchto kategorií ZCHÚ. Postupy (B), (C) a (D) by měly být používány především za situace, kdy kulturní druhotné smrčiny tvoří větší ucelené porosty, kdy je cílem buď omezení šíření kůrovců do okolí NPR či PR nebo přeměna těchto porostů na porosty stanovištně vhodné (především změna druhového složení následných porostů). * Pro využití postupu (B), (C) a (D) v MZCHÚ je nutná např. výjimka ze zákazu intenzivních technologií nebo zákazu poškozit podle § 43 ZOPK, případně ze zákazů pro zvláště chráněné druhy podle § 56 ZOPK. V případě překryvu území s EVL či PO (případně dalšími lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postupy (B), (C) a (D) jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky a potřebami předmětů ochrany EVL či PO (případně dalších zvláště chráněných a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů).

		I. a II. zóna CHKO (mimo MZCHÚ)	asanace s ponecháním části dřeva nebo na vybraných lokalitách (např. s ohledem na předměty ochrany EVL, PO či druhy) šetrná asanace	D, C (B)	Základním přístupem v těchto území je postup (C) nebo postup (D), kdy je zcela zásadní, aby na asanované ploše po odvozu části dříví zůstali stát všechny skupiny i jedinci listnatých dřevin, doplněné jednotlivými sterilními smrkovými soušemi, pahýly a vývraty či asanovanými smrky (případně i jinými jehličnatými dřevinami) tak, aby objem ponechávané dřevní hmoty do fyzického rozpadu činil průměrně min. 30–100 m³/ha (bližší specifikace ke stanovení objemu ponechaného dřeva k zetlení v rámci výše popsaného intervalu je uvedena na str. 17 Metodického pokynu sekce ochrany přírody a krajiny MŽP „Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“), přičemž rozmístění by mělo odpovídat stanovištním podmínkám a mělo by to být soustředěné např. do několika lokalit v rámci plochy porostu. Ponechané stromy či skupiny listnatých dřevin přispějí nejen k věkové diferenciaci následného porostu, ale také k jeho obnově. Je-li v porostu méně jak 30 - 100 m³/ha listnatých dřevin, doplní se množství dřeva ponechaného do fyzického rozpadu pro podporu biodiverzity a jako základ pro přirozenou obnovu následného porostu mrtvým smrkovým dřevem (případně i pomocí jiných jehličnatých dřevin) ponechaným ve formě sterilních pahýlů, souší, vývratů nebo asanovaného dříví. V případě překryvu území s EVL či PO (případně d lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postup (B), (C) a (D) jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky a potřebami předmětů ochrany EVL či PO (případně dalších zvláště chráněných a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů). V případě, že by využití postupu (C) či (D) vedlo k podstatné změně biologické rozmanitosti, struktury či funkce ekosystému, podléhá uplatnění tohoto postupu udělení výjimky ze základních ochranných podmínek CHKO. Postup (B) je uplatňován především tam, kde se druhotné kulturní smrčiny vyskytují v mozaice s dalšími typy lesních biotopů (tj. rozptýleně po ZCHÚ) a kdy druhotné kulturní smrčiny netvoří ucelené a plošně významné porosty v rámci ZCHÚ. V případě postupu (B) je též nezbytné přihlídnout k nárokům a potřebám předmětů ochrany EVL, PO a dalších zvláště chráněných a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů.
		území EVL, PO, příp. lokalit druhové ochrany v CHKO (mimo MZCHÚ, I. a II. zóny CHKO)	asanace s ponecháním části dřeva, šetrná asanace či bez asanace (případně běžná asanace s ponecháním části dřeva) s ohledem na nároky předmětů ochrany EVL a PO, příp. dalších druhů	D, C, B, A	Postup se volí podle nároků jednotlivých předmětů ochrany PO či EVL s tím, že v případě více předmětů ochrany budou uplatněny požadavky předmětu ochrany s nejvyššími nároky nebo se postup plošně diferencuje dle jejich výskytu (např. maloplošné využití postupu (A) či (B) v případě druhů citlivých na změnu mikroklimatických podmínek, změnu podmínek v okolí hnízdiště či postupu (A) v případě nutnosti omezení rušení v citlivém období vývoje). U druhů bez vyhraněných nároků lze použít postup (D). Naopak postup (B) se uplatní v případě předmětů ochrany PO či EVL, které vyžadují zachování (resp. vytvoření díky ponechání dřevní hmoty, souší a vývratů) bohaté struktury porostů. V případě, kdy by uplatnění postupu (B), (C) či (D) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL nebo PO určena či soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. Současně se vždy přihlíží k výskytu jiných zvláště chráněných a z hlediska uplatnění zákonných podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů.

		III. a IV. zóna CHKO (mimo MZCHÚ, EVL, PO a lokality druhové ochrany)	běžná asanace s ponecháním části dřeva a standardní asanace dle lesního zákona	D, E	Obecně by měl být upřednostňován postup (D) před postupem (E), z důvodu významnosti ponechání části dřeva k zetlení pro další vývoj ekosystémů (např. pozitivní přínosy z pohledu dostupnosti živin a navýšení druhové diverzity v lesním prostředí).
		NPP, PP			Postup asanace se přizpůsobí potřebě vytváření vhodných podmínek pro předměty ochrany NPP a PP (případně EVL a PO pokud budou v překryvu) a souladu s plány péče o tato území.
	kalamitní	NPR, PR	bez asanace - pouze přirozená vývojová dynamika, resp. ponechání samovolnému vývoji	A	V situaci kalamitního rozšíření kůrovců v navazujících převážně hospodářských porostech, tj. v situaci, kdy gradace kůrovců v okolí ovlivňuje stav chráněného území více než situace uvnitř tohoto území, ztrácí provádění jakýkoli asanační tj. postup (B), (C) a (D) smysl a přechází se tak do režimu, kdy ve všech porostech v NPR a PR probíhá přirozená vývojová dynamika, tzn. porosty zůstávají bez zásahů proti kůrovcům (A).
		I. a II. zóna CHKO (mimo MZCHÚ)	asanace s ponecháním části dřeva nebo na vybraných lokalitách (např. s ohledem na předměty ochrany EVL, PO či druhy) bez asanace	D, C (A)	Základním přístupem v těchto územích je postup (C) nebo postup (D), kdy je zcela zásadní, aby na asanované ploše po odvozu části dříví zůstali stát všechny skupiny i jedinci listnatých dřevin, doplněné jednotlivými sterilními smrkovými soušemi, pahýly a vývraty či asanovanými smrky (případně i jinými jehličnatými dřevinami) tak, aby objem ponechávané dřevní hmoty do fyzického rozpadu činil průměrně min. 30–100 m ³ /ha (bližší specifikace ke stanovení objemu ponechaného dřeva k zetlení v rámci výše popsaného intervalu je uvedena na str. 17 Metodického pokynu sekce ochrany přírody a krajiny MŽP „Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“), přičemž rozmístění by mělo odpovídat stanovištním podmínkám a mělo by to být soustředěné např. do několika lokalit v rámci plochy porostu. Ponechané stromy či skupiny listnatých dřevin přispějí nejen k věkové diferenciaci následného porostu, ale také k jeho obnově. Je-li v porostu méně jak 30 - 100 m ³ /ha listnatých dřevin, doplní se množství dřeva ponechaného do fyzického rozpadu pro podporu biodiverzity a jako základ pro přirozenou obnovu následného porostu mrtvým smrkovým dřevem (případně i pomocí jiných jehličnatých dřevin) ponechaným ve formě sterilních pahýlů, souší, vývratů nebo asanovaného dříví. V případě překryvu území s EVL či PO (případně lokalitami druhové ochrany) je možné aplikovat postup (C) a (D) jen za předpokladu, že bude v souladu s nároky a potřebami předmětů ochrany EVL či PO (případně dalších zvláště chráněných a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů). V případě, že by využití postupu (C) či (D) vedlo k podstatné změně biologické rozmanitosti, struktury či funkce ekosystému, podléhá uplatnění tohoto postupu udělení výjimky ze základních ochranných podmínek CHKO.

					Postup (A) je uplatňován především tam, kde se druhotné kulturní smrčiny vyskytují v mozaice s dalšími typy lesních biotopů (tj. rozptýleně po ZCHÚ) a kdy druhotné kulturní smrčiny netvoří ucelené a plošně významné porosty v rámci ZCHÚ. V případě kalamitního stavu je též nezbytné vážit použití postupu (C) a (D) s ohledem na stav a situaci lesních porostů mimo ZCHÚ, kdy v lesních porostech mimo ZCHÚ nedochází plošně k asanaci kůrovcového dříví a kdy i v těchto většinou hospodářských porostech mimo ZCHÚ je aplikován postup (A).
		území EVL, PO, příp. lokalit druhové ochrany v CHKO (mimo MZCHÚ, I. a II. zóny CHKO)	asanace s ponecháním části dřeva či bez asanace (případně běžná asanace s ponecháním části dřeva) s ohledem na nároky předmětů ochrany EVL a PO, příp. dalších druhů	D, C, A	Postup se volí podle nároků jednotlivých předmětů ochrany PO či EVL s tím, že v případě více předmětů ochrany budou uplatněny požadavky předmětu ochrany s nejvyššími nároky nebo se postup plošně diferencuje dle jejich výskytu (např. maloplošné využití postupu (A) v případě druhů citlivých na změnu mikroklimatických podmínek, změnu podmínek v okolí hnízdiště či postupu (A) v případě nutnosti omezení rušení v citlivém období vývoje). U druhů bez vyhraněných nároků lze použít postup (D). Naopak postup (B) se uplatní v případě předmětů ochrany PO či EVL, které vyžadují zachování (resp. vytvoření díky ponechání dřevní hmoty, souší a vývrátů) bohaté struktury porostů. V případě, kdy by uplatnění postupu (C) či (D) vedlo k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, resp. k závažnému nebo dlouhodobému poškození biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL nebo PO určena či soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK, je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK. Současně se vždy přihlíží k výskytu jiných zvláště chráněných a z hlediska uplatnění podmínek obecné ochrany vzácných a ohrožených druhů. V případě kalamitního stavu je též nezbytné vážit použití postupu (C) a (D) s ohledem na stav a situaci lesních porostů mimo ZCHÚ, kdy v lesních porostech mimo ZCHÚ nedochází plošně k asanaci kůrovcového dříví a kdy i v těchto většinou hospodářských porostech mimo ZCHÚ je aplikován postup (A).
		III. a IV. zóna CHKO (mimo MZCHÚ, EVL, PO a lokality druhové ochrany)	běžná asanace s ponecháním části dřeva a standardní asanace dle lesního zákona	D, E	Obecně by měl být upřednostňován postup (D) před postupem (E), z důvodu významnosti ponechání části dřeva k zetlení pro další vývoj ekosystémů (např. pozitivní přínosy z pohledu dostupnosti živin a navýšení druhové diversity v lesním prostředí). V případě kalamitního stavu je též nezbytné vážit použití postupu (D) a (E) s ohledem na stav a situaci lesních porostů mimo ZCHÚ, kdy v lesních porostech mimo ZCHÚ nedochází plošně k asanaci kůrovcového dříví a kdy i v těchto většinou hospodářských porostech mimo ZCHÚ je aplikován postup (A).
		NPP a PP			Postup asanace se přizpůsobí potřebě vytváření vhodných podmínek pro předměty ochrany NPP a PP (případně EVL a PO pokud budou v překryvu) a souladu s plány péče o tato území.

Příloha č. 2 Zhodnocení stavu chráněných území ve správě AOPK ČR

1. Zhodnocení stavu v jednotlivých CHKO ve správě AOPK ČR

Zhodnocení stavu vychází z dat poskytnutých AOPK ČR z konce srpna 2018, která byla částečně aktualizována v listopadu 2018 pro CHKO Jeseníky a Žďárské vrchy.

CHKO Beskydy

Kůrovcová kalamita se pozvolna šíří ze severovýchodní části CHKO Beskydy. Zhruba před 10 lety byly postiženy porosty mimo území CHKO na slovensko-moravském pomezí v nižších nadmořských výškách. V současné době už kalamita zasahuje rozsáhlá území zhruba v obvodu působnosti LS Jablunkov, LS Rožnov p. R. a Lesy ostravsko-opavského biskupství (bývalá LS Ostravice). Smrkové porosty jsou napadeny bez rozdílu vlastnictví (státní, soukromé, obecní i církevní lesy) a v současnosti jsou odlesněny plochy o velikosti až 10 ha, četné jsou drobné rozsevy kůrovcových kol v dosud živých porostech. Napadány jsou porosty už od cca 30–40 let po nejstarší porosty, kromě kalamitních druhů lýkožroutů také v kombinaci s václavkou.

Nejvíce poškozenou částí je severovýchod CHKO Beskydy (Jablunkovsko) a střední část (Rožnovsko) v nižších vegetačních stupních v produkčních smrkových porostech, převážně ve III. zónách. Se zvyšujícím se zastoupením listnatých dřevin a vyšší nadmořskou výškou škody pozvolna ustupují. Postiženo je odhadem zhruba 7 000 ha, což je zhruba 8 % porostní plochy lesů CHKO Beskydy.

Od r. 2015, kdy došlo ke strmému nárůstu kalamitních těžeb, každoročně dochází k 100 % zvýšení objemu nahodilých těžeb v nejvíce postižených částech CHKO. Jedná se o opakovaný nárůst a v dohledné době nelze předpokládat zásadní útlum kůrovcových těžeb. V současné době se zatím daří v jižní části CHKO (Vsetínsko) držet výskyt kůrovcem napadeného dříví na přijatelné úrovni, ale v navazujících hřebenových partiích na Rožnovsku lze vizuálně pozorovat velké rozlohy odumřelých a napadených porostů. Při stávajícím průběhu počasí budou v brzké době podobně postiženy sousedící porosty.

Obecně lze konstatovat, že z pohledu ochrany přírody nejsou nejcennější lokality v Beskydech podkorním hmyzem zásadně ohroženy, protože se jedná buď o stanoviště bez anebo s minimálním zastoupením smrku anebo obnova porostů (horské smrčiny) probíhá přirozeně za pomoci disturbančních činitelů. Problematické jsou produkční kulturní smrkové porosty ve III. zónách, zejména z pohledu vzniku velkých odlesněných ploch, anebo v rámci maloplošných ZCHÚ arondované stanoviště nepůvodní porosty.

CHKO Blanský les

V CHKO Blanský les je patrná výrazně zvýšená aktivita kůrovců. Většinou se jedná o napadení oslabených stromů nebo menších skupinek, rozptýlených po lesních porostech, místy však už má charakter kalamity, protože kůrovcová kola jsou v rozsahu až stovek m³ napadených smrků. Zhoršený stav vykazují především lesní porosty ve III. zóně v severní části CHKO v níže položených polohách na přechodu do Českobudějovické pánve. Celkový rozsah napadení lze odhadnout řádově na desítky (až nízké stovky) ha, ale potenciálně ohrožených porostů je v CHKO cca 5 000 ha.

CHKO Brdy

V CHKO Brdy je v současné době lýkožrout smrkový většinou v základním stavu, pouze na dvou polesích je již ve zvýšeném stavu. Rozsah ohrožených porostů ve II. zóně CHKO není velký (800 ha), ale v této CHKO I. a II. zóna zaujímá souhrnně méně než 20 % plochy CHKO. Naopak ve III. zóně, která reprezentuje cca 80 % plochy CHKO, je napadením kůrovci ohroženo cca 66 % všech lesních porostů. V případě vzniku kůrovcové kalamity by tak mohlo být v CHKO napadeno až cca 20 000 ha lesních porostů. Případný vznik plošné kůrovcové kalamity by pak měl negativní ekologické dopady mimořádného rozsahu.

CHKO Broumovsko

V CHKO Broumovsko se kůrovcová kalamita aktuálně nevyskytuje. Ve srovnání s předchozími roky jde o setrvalý stav. V lesích se dokončuje zpracování kalamity způsobené několika vichřicemi od srpna 2017 do dubna 2018. Tato kalamita byla rozptýlená, velká část takto poškozených smrků byla následně napadena kůrovcem. V současné době na území CHKO není zaznamenáno plošné rozpadání lesních porostů s vyšším zastoupením smrku. Je však pravděpodobné, že všude nedošlo k včasné asanaci kůrovcového dříví. Lze tak očekávat, že již letos a v příštích letech se zvýší podíl lesů napadených kůrovci. Intenzivnější odumírání smrkových porostů lze po zkušenosti ze suchých let 2015 a 2016 očekávat hlavně v nižších polohách ve 3. a 4. vegetačním stupni v lesích založených na bývalé zemědělské půdě. Zvýšené napadení kůrovcem je také možno očekávat na hranici s Polskem, kde z provozních či ochranných důvodů (NP Stolové hory) nedochází vždy k intenzivní asanaci napadených stromů. Pokud nedojde k rozsáhlým polomům způsobeným abiotickými faktory, lze předpokládat, že k plošnému rozšíření kalamity v nejbližších letech nedojde, i když ohrožené porosty reprezentují cca 6 500 ha.

CHKO Český les

Ve II. zóně CHKO se nacházejí převážně lesy bukové a smíšené, převážně smrkové porosty pak zejména na skeletovitých nebo podmáčených půdách. Plocha napadených porostů relativně malá; jedná se asi o 150 ha smrkových porostů, kde byl zaznamenán výskyt jednotlivých stromů napadených kůrovci.

Ve III. zóně jsou hospodářské kulturní smrčiny, popřípadě porosty smíšené s převahou smrku. Zde došlo k nárůstu kůrovcového dříví oproti roku 2017 zhruba o 50–60 %, hlavně v nižších polohách v okrajových částech CHKO směrem do vnitrozemí. V současné době hlásí lesníci nálezy jednotlivých napadených stromů (příp. malých ohnisek) v téměř polovině smrkových porostů ve III. zónách. Díky včasných zásahům a obranným opatřením se zatím dařilo držet kůrovce pod kontrolou a nedocházelo k jeho masivnímu rozšiřování, případně ke vzniku velkých kůrovcových holin. Nejhorší situace je v nejjižnější části CHKO severně od Folmavy, která navazuje na Všerubskou vrchovinu, kde je výskyt kůrovců enormní.

V CHKO Český les lze považovat současný výskyt kůrovců za zvýšený stav. Vlastníci lesa na území CHKO vynakládají velké úsilí a prostředky k zamezení šíření kůrovců (limitujícím faktorem by mohl být nedostatek pracovní síly). Vzhledem k přetrvávajícímu suchu je možné, že dojde k významnému nárůstu výskytu kůrovce a rozšíření i do nejvyšších poloh CHKO Český les. Potenciálně ohrožených smrkových porostů je ve II. zóně cca 3 000 ha a ve III. zóně 18 000 ha. Případný vznik plošné kůrovcové kalamity by pak měl negativní ekologické dopady mimořádného rozsahu.

CHKO Jeseníky

V CHKO Jeseníky se kůrovcová kalamita postupně rozšiřuje.

V I. zóně CHKO mimo MZCHÚ není zatím markantní nijak významný nárůst kůrovcových těžeb. Lokálně je zaznamenáván zvýšený stav, ale vzhledem k vyšší nadmořské výšce je situace stabilní.

Ve II. zóně CHKO Jeseníky mimo MZCHÚ se kůrovcová kalamita se vznikem souvislých holin se v CHKO zatím ještě nevyskytuje, na řadě míst je však patrný zvýšený až kalamitní stav. K intenzivnějšímu postupnému prořezávání porostů dochází např. v oblasti Žárového vrchu (západně od Vrbna p. Pradědem) nebo v oblasti jižně od Rejvízu a v oblasti Bílého potoka (severně od PR Skalní potok).

Ve III. zóně CHKO Jeseníky jsou kůrovcem nejpostiženější lokality situovány na východní, severovýchodní, severní a jihovýchodní straně CHKO Jeseníky (LS Vrbno p. Pradědem – Biskupské lesy, LS Jeseník). Roztroušeně jsou zde patrná kůrovcová ohniska zpravidla v počtu jednotek až desítek stromů. Nárůst kůrovcových těžeb je skokový také v jižní části CHKO především v souvislosti s větrnou epizodou z března 2018 a v lokalitách východně od Vrbna p. Pradědem a východně a severovýchodně od PR Suchý vrch. Na rozsáhlých plochách se jedná aktuálně o kalamitní stav se stoupajícím trendem. Lokálně se zde vyskytují i kalamitní holiny, nejmarkantnější je to na lokalitě údolí Javorné (severně od osady Rejvíz), kde v posledních 2 letech došlo ke vzniku cca 230 ha holin, druhou nejpostiženější

lokalitou jsou lesy v okolí Mikulovic s cca 100 ha kalamitních holin (vše na LHC Jeseník). Intenzivní těžby probíhají také kolem lokality Zlatý Chlum nad městem Jeseník (LHC ALSOL).

V západní, resp. severozápadní část CHKO Jeseníky (LS Loučná nad Desnou, LS Hanušovice) nebyl nárůst kůrovcových těžeb prakticky zaznamenán, lokálně se vyskytují drobná ohniska v okolí Vernířovic na LHC Loučná nad Desnou.

Vzhledem k výraznému oslabení lesních porostů suchem za posledních několik let, lze v roce 2019 očekávat enormní nárůst kůrovcových těžeb v CHKO. Přitom vývoj situace může probíhat podle některého z následujících scénářů:

1) nejvíce budou postiženy ohrožené oblasti, které bezprostředně navazují na v současnosti již kalamitní území, především na severovýchodní (Zlaté Hory), východní (Město Albrechtice) a jihovýchodní hranici CHKO Jeseníky (Bruntálsko) a kůrovcová gradace bude pokračovat západním směrem.

2) budou vznikat kůrovcová ohniska, nejdříve izolovaně bez návaznosti na kalamitní situaci v území Nízkého Jeseníku mimo CHKO Jeseníky. Následně v důsledku vzniku nových porostních stěn a teplotního šoku po odclonění stromů se budou ohniska rozšiřovat. Lze předpokládat, že nejohroženějšími budou především některé extrémní ekologické nebo kyselé řady (edafická kat. X, Z, Y, N), svahy jižní expozice.

3) kombinace obou předchozích.

V srpnu bylo kůrovcovou kalamitou ve II. zóně postiženo cca 2 % porostů (více než 300 ha) a ve III. zóně cca 6 % porostů (2 300 ha), ale ohroženo je ve II. zóně až 70 % porostů (cca 11 000 ha) a ve III. zóně 80 % porostů (31 000 ha).

Rozsah kůrovcovou kalamitou postižených porostů ve II. zóně se za září a říjen téměř zdvojnásobil na cca 600 ha a ve III. zóně narostl z 6 % na cca 8 % z 2 300 ha na 3 000 ha. Největší nárůst kůrovcových těžeb byl patrný na LHC Jeseník a LHC BOO Vrbno pod Pradědem (severovýchodní a východní část Jeseníků – oblast mezi Rejvízem, Vrbnem a Ludvíkovem).

CHKO Jizerské hory

V CHKO Jizerské hory se kůrovcová kalamita v současné době nevyskytuje. Kůrovec je v základním stavu a při srovnání s předchozími roky jde o setrvalý stav. Přesto cca 40 % porostů ve II. a III. zóně CHKO má svým věkem a složením podmínky, které jsou pro vývoj kůrovců příznivé. Případný vznik kůrovcové kalamity by pak mohl ohrozit až 3 000 ha lesa ve II. zóně a 6 000 ha lesa ve III. zóně CHKO.

CHKO Lužické hory

V CHKO Lužické hory v současné době kůrovcová kalamita neprobíhá, ani nedochází ke zvýšeným těžbám kůrovcového dříví. Lesy na území CHKO Lužické hory byly zejména v západní části značně postiženy větrnou kalamitou Herwart v říjnu 2017. Z této kalamity a z několika následujících větrných epizod bylo na území LS Rumburk

a Česká Lípa (85 % lesních porostů CHKO) zpracováno cca 35 000 m³. Přestože téměř všechno kalamitní dříví bylo zpracováno včas, lze gradaci kůrovce očekávat. Vzhledem k nepříznivému vývoji počasí jsou smrkové porosty v Lužických horách značně oslabené a mnohdy jsou atraktivnější pro kůrovce než položené lapáky, což zásadně snižuje efektivitu obranných opatření.

CHKO Orlické hory

V CHKO Orlické hory se kůrovcová kalamita v současné době nevyskytuje. Aktuální situace se nicméně jeví jako hraniční. V nejnižších partiích CHKO (PR Zemská brána) se začínají objevovat ohniska stromů napadených podkorním hmyzem, což lze považovat za zvýšený stav těchto škůdců. V nižších polohách mimo CHKO je situace zřetelně horší, nicméně o kalamitní stav se zatím nejedná.

Následkem větrných smrštů (29. 10. 2017; 17. a 18. 3. 2018) došlo i v rámci CHKO k místně významným škodám větrem v rozsahu cca 30 000 m³ dříví a tyto kalamity ještě nejsou plně zpracovány. V roce 2017 na podzim byly škody rozptýlené (mírně vyšší na jihu Orlických hor), v březnu vítr zasáhl zejména severovýchodní svahy nižšího (vnitrozemského) hřebene Orlických hor v oblasti Sedloňova, Deštného v Orlických horách a Velkého Uhřínova. Další vývoj spolehlivě předpovědět nelze, nicméně potenciál pro vznik a rozvoj gradace kůrovce na území CHKO Orlické hory bezpochyby je.

Lesy v CHKO Orlické hory mají v podstatě charakter kulturních smrčín (zastoupení smrku ztepilého je 82 %) s ostrůvky původnějších a druhově pestřejších porostů. Ohrožení kůrovcovou kalamitou se tak týká cca 75 % lesních porostů ve II. i III. zóně, což reprezentuje dohromady cca 11 000 ha. Případný vznik plošné kůrovcové kalamity by pak měl negativní ekologické dopady mimořádného rozsahu.

CHKO Slavkovský les

V CHKO Slavkovský les nebyl větší výskyt kůrovce zaznamenán, a to ani ve III. zóně CHKO, kde jsou rozsáhlé kulturní smrčiny. Důvodem je zřejmě přes vytrvalé sucho zatím nedošlo ke kritickému úbytku spodní vody a následnému výraznému oslabení smrčín. V CHKO Slavkovský les lze výskyt kůrovce považovat za základní stav. V současné době existuje pouze lokální problém s kůrovcem v PR Údolí Teplé. Do budoucna je situaci možno charakterizovat jako potenciálně nebezpečnou z hlediska většího výskytu kůrovce, protože ve II. a III. zóně se nachází cca 10 000 ha ohrožených smrkových porostů.

CHKO Třeboňsko

V CHKO Třeboňsko se kůrovcová kalamita vyskytuje řádově na stovkách ha. Poškození se nachází mozaikovitě po celé CHKO, především na lokalitách ovlivněných vodou a na jednotlivých lokalitách jsou napadeny desítky až nízké stovky m³. Ve srovnání s předchozími roky jde o nárůst; stav v r. 2018 je srovnatelný s r. 2017, resp. mírně se zvýšený, ale roční průměr v letech 2017 i 2018 je několikanásobně větší (cca 5x) oproti stavu v předcházejících 5–10 letech; poslední srovnatelná kalamita proběhla v r. 2009.

CHKO Žďárské vrchy

V CHKO Žďárské vrchy je podíl smrkových porostů velmi vysoký a na značné ploše jde o smrkové monokultury založené ve 30. letech minulého století po mniškové kalamitě. Vývoj kůrovcové kalamity v nich je velmi rychlý. Ještě koncem července 2018 byla kalamita rozptýlená a její rozsah byl v řádu tisíců m³ kůrovcového dříví. Suché počasí v srpnu však způsobilo, že se rozsah kalamity skokově zvýšil a aktuálně odhadovaný rozsah jsou nižší již desítky tisíc m³. K nejzasaženějším oblastem patří SZ okraj CHKO, oblast mezi Ždírcem nad Doubravou, Hlinskem a Trhovou Kamenicí (může souviset s transferem dříví na pilu ve Ždírci) a oblast Velkého Dářka (podmáčené polohy). Oproti předchozím letům jde o jednorázový nárůst a v sezóně 2019 se očekává gradace kalamity a počátek plošného rozpadu podstatné části lesních porostů CHKO. V CHKO je rozloha přirozených smrkových biotopů pouze přibližně 1 350 ha, ale celkem se zde nachází přibližně 23 000 ha ohrožených smrkových lesů, z toho asi 13 000 ha ve III. zóně, 9 500 ha ve II. zóně a 500 ha v I. zóně. Zásadním problémem se jeví plošná ztráta lesního prostředí a omezení vodoochranné funkce lesů (CHKO je zároveň CHOPAV a je důležitou zdrojnicí pitné vody). Plošný rozpad lesů, jehož počátek se v tomto roce očekává, tak bude mít negativní ekologické dopady mimořádného rozsahu.

Objem napadeného dřeva se i v listopadu 2018 ještě pohyboval v desítkách tisíc m³, plošná kalamita je na cca 100 ha, ale jednotlivé kůrovcové stromy a malá ohniska jsou rozptýleně již téměř po celé CHKO.

CHKO Železné hory

V CHKO Železné hory nebyla v roce 2017 zaznamenána tvorba kůrovcových ohnisek a kůrvec byl v základním stavu. V roce 2018 se již jedná o zvýšený stav, zejména v lesních porostech do 4. LVS dochází lokálně ke vzniku kůrovcových ohnisek v řádu jednotek až desítek m³ kůrovcového dříví, na stěnách porostů i uvnitř lesních porostů. S ohledem na rozlohu ohrožených smrkových porostů a jejich vysoké plošné zastoupení ve 2. - 4. LVS, lze potenciál rozvoje kůrovcové kalamity hodnotit jako velmi vysoký. V průběhu podzimu 2017 a zimy 2017/2018 došlo k opakovanému poškození lesů větrem. Rozsah poškození byl v řádu tisíců m³, přičemž v některých případech nebylo kalamitní smrkové dříví plně zpracováno ještě v červenci 2018. Potenciálně

ohrožených nepůvodních kulturních smrkových porostů je v CHKO více než 7 000 ha (55 % celkové rozlohy lesa v CHKO).

2. Zhodnocení stavu v MZCHÚ ve správě AOPK ČR

Z MZCHÚ jsou nejvíce ohrožena území, v nichž jsou přirozené smrčiny předmětem jejich ochrany a to přednostně v oblastech se současným kalamitním výskytem kůrovců, tedy zejména v CHKO Jeseníky.

V CHKO Jeseníky v polohách horských smrčin v NPR Praděd, PR Břidličná a také na azonálních podmačených rašelinných smrčinách nebyl zaznamenán významný nárůst kůrovcových stromů v roce 2018 oproti předchozímu roku a stav je tedy víceméně konstantní. Nárůst aktivních kůrovcových stromů byl zaznamenán v PR Pod Jelení studánkou. V uvedených rezervacích, kde je předmětem ochrany přirozená horská smrčina, není kůrovcová gradace kalamitou. Často se jedná o velice zachovalé a biologicky cenné porosty, navíc již dostatečně přirozeně obnovené.

V NPR Rejvíz došlo k nárůstu kůrovcových ohnisek i jednotlivých kůrovcem napadených stromů. Rejvíz se však nachází v blízkosti údolí Javorné, jedné z nejvíce postižených oblastí v CHKO. Kromě několika ohnisek uvnitř rezervace je nejvíce napadených stromů evidováno v porostních stěnách na jihu a západě rezervace. V lokalitě probíhá asanace stromů nastojato a částečně také chemická asanace smýcených stromů ve větvích. V NPR Šerák-Keprník není na západní straně LHC Jeseník evidován nárůst kůrovcového dříví, (jedná se o jednotky stromů), na východní straně LHC Hanušovice došlo k asanacím vývratů. V PR Borek u Domašova, PR Vysoký vodopád, PR Sněžná kotlina není evidován nárůst kůrovcového dříví, kůrovcem jsou napadeny jednotky stromů, a ty byly asanovány. Nejvýraznější nárůst kůrovcových těžeb byl zaznamenán v MZCHÚ, kde horské smrčiny předmětem ochrany nejsou, v PR Suchý vrch a PR Skalní potok. V PR Suchý vrch došlo během posledních tří roků k několikanásobnému nárůstu kůrovcového dřeva a trend jeho zvyšování pokračuje dál. O něco mírnější nástup kůrovců je zaznamenán v PR Skalní potok.

V NPR Králický Sněžník v loňském a letošním roce došlo pouze k mírnému nárůstu aktivních kůrovcových stromů. Vzhledem k větrným epizodám posledních let zde bylo značné množství pro kůrovce atraktivní ležící hmoty. Asanace kůrovcového dříví zde probíhala v souladu s podmínkami ve vydané výjimce pro toto území.

V tabulce přílohy č. 3 jsou zvýrazněna území, ve kterých je % ohrožených porostů větší než 50 %, protože tato území jsou kůrovcovou kalamitou existenčně ohrožena. Ohrožené porosty nejsou předmětem ochrany a jsou většinou v území jen z arondačních důvodů, mohlo by však dojít k nežádoucímu celkovému narušení prostředí MZCHÚ s dopadem i na nepoškozené např. listnaté porosty. Také by mohlo dojít k nežádoucímu narušení věkové struktury MZCHÚ jednorázovou obnovou na většině jeho plochy. V tabulce jsou také označena území, kde ohrožené porosty

reprezentují plochy větší než 100 ha (bez ohledu na velikost MZCHÚ). V takovýchto územích by případné zpracování kůrovcové kalamity mohlo být těžko zvládnutelné i provozně.

3. Zhodnocení stavu v EVL na území CHKO ve správě AOPK ČR

Nejvíce ohroženy jsou EVL, kde jsou přirozené smrčiny předmětem jejich ochrany. Z vybraných 32 EVL v CHKO jsou přirozené smrčiny předmětem ochrany v 16 případech, ale většinou jen relativně malou plochou. Ve větším rozsahu jsou předmětem ochrany hlavně v EVL v CHKO Jeseníky, tzn. v EVL Praděd, EVL Keprník a EVL Rejvíz. V rámci plošně velmi rozsáhlé EVL Beskydy (89 000 ha lesa) představují přirozené smrčiny jen cca 900 ha a disturbance v nich (včetně napadení kůrovcem) nejsou považovány za zásadní ohrožení jejich stavu (přirozená obnova). V CHKO Žďárské vrchy je kůrovcovou kalamitou ohrožena zejména EVL Dářská rašeliniště. Dále jsou ohroženy plošně rozsáhlé EVL v CHKO, kde kůrovcová kalamita zatím není, ale potenciálně hrozí např. v CHKO Orlické hory EVL Orlické hory- sever a EVL Trčkov či všechny EVL v Jizerských horách. V tabulce přílohy č. 4 jsou zvýrazněna území, ve kterých je % ohrožených porostů větší než 50 % a EVL, kde plocha ohrožených smrkových porostů je větší než 1 000 ha (i když nejsou předmětem ochrany a jsou v území jen arondačně).

Ohrožení předmětů ochrany kůrovcovou kalamitou v ptačích oblastech zasahujících do CHKO nebylo vyhodnocováno.

Stav kůrovcové kalamity ve vybraných CHKO

CHKO	plocha lesů (ha)			plocha napadených lesů (ha)			plocha ohrožených lesů (ha)*		
	I. zóna mimo MZCHÚ	II. zóna	III. zóna	I. zóna mimo MZCHÚ	II. zóna	III. zóna	I. zóna mimo MZCHÚ	II. zóna	III. zóna
Beskydy	3560	29900	48500	36	897	5820	356	11960	33950
Blanský les	58	3950	7960	6	198	398	15	1778	3104
Brdy	184	1350	28530	0	0	0	116	810	19115
Broumovsko	339	5170	7800	3	52	78	20	2585	3900
Český les**	112	5580	30050	2	167	1503	45	3236	18030
Jeseníky	1000	15800	37900	0,1	600	3000	850	11060	30699
Jizerské hory	2048	6722	15335	0	0	0	635	2689	5674
Lužické hory	1361	15066	618	0	0	0	299	4972	99
Orlické hory	700	7400	7800	0	0	0	525	5550	5850
Slavkovský les	5006	14694	13635	0	0	0	1752	5143	4772
Třeboňsko	1100	26900	2700	22	538	27	110	4035	135
Žďárské vrchy***	150	13750	18750	-	-	-	75	9625	13125
Železné hory	557	3666	7871	0	0	0	250	2126	4565

* za ohrožené jsou považovány porosty starší 40 let se zastoupením SM min. 30%

** V CHKO Český les není v porostech výskyt kůrovce v kalamitním stavu. Uvedená čísla napadených lesů reprezentují plochu lesů s výskytem jednotlivých souší či malých ohnisek

*** V CHKO Žďárské vrchy desítky tisíc m³ aktuálně napadeného dříví (plošně celkem cca 100 ha)

Příloha č. 3 MZCHÚ, kde hrozí vážné poškození území

zdroj: AOPK ČR

RP	CHKO	kategorie	název	plocha lesů (ha)		% ohrožených	důvod ohrožení (ano/ne)		
				celkem	ohrožených*		smrčiny předmětem ochrany	zánik biotopů chráněných druhů	velký podíl arondov. porostů
Beskydy	Beskydy	PR	Bučací potok	35,1	20	57	ne	ne	ano
Beskydy	Beskydy	PR	Draplavý	20,9	15	72	ne	ne	ano
Beskydy	Beskydy	PR	Lysá hora	63,6	45	71	ne	ne	ano
Beskydy	Beskydy	PR	Malý Smrk	106,4	50	47	ne	ne	ano
Beskydy	Beskydy	PR	Mazácký Grúník	95,6	40	42	ne	ne	ano
Beskydy	Beskydy	PR	Poledňana	33,7	10	30	ne	ne	ano
Beskydy	Beskydy	PR	Ropice	255,3	80	31	ne	ne	ano
Beskydy	Beskydy	PR	Smrk	340,9	150	44	ne	ne	ano
Beskydy	Beskydy	PR	Uplaz	173,3	130	75	ne	ne	ano
Jižní Čechy	mimo	NPR	Čertova stěna - Luč	123	73	59	ne	ne	ano
Jižní Čechy	mimo	NPP	Terčino údolí	70,5	34,4	49	ne	ne	ano
Jižní Čechy	Blanský les	PR	Chrástánský vrch	16,3	4,9	30	ne	ne	ne
Jižní Čechy	Blanský les	PR	Kleť	65	31,4	48	ne	ne	ano
Jižní Čechy	Blanský les	PR	Ptačí stěna	20,5	7,2	35	ne	ne	ano
Střední Čechy	Brdy	PR	Getsemenka	57	19	33	ne	ne	ano
Střední Čechy	Brdy	PR	Na skalách	24	19	79	ne	ne	ano
Střední Čechy	Brdy	PP	Hřebenec	9	8	89	ne	ne	ano
Střední Čechy	Brdy	PR	Chynínské buky	14	5	36	ne	ne	ano
Střední Čechy	Brdy	PR	Fajmanovy skály a klenky	30	28	93	ne	ne	ano
Střední Čechy	Brdy	PP	Míšovské buky	5	5	100	ne	ne	ano
Východní Čechy	Broumovsko	NPR	Adršpašsko- teplické skály	1695	1130	67	ano	ne	ano
Východní Čechy	Broumovsko	NPR	Broumovské stěny	556	370,7	67	ne	ne	ano
Východní Čechy	Broumovsko	NPP	Polické stěny	685	456,7	67	ne	ne	ano
Východní Čechy	Broumovsko	PR	Ostaš	30	27	90	ne	ne	ano
Východní Čechy	Broumovsko	PR	Křížová cesta	14	14	100	ne	ne	ne

Východní Čechy	Broumovsko	PP	Kočičí skály	8	8	100	ne	ne	ne
Východní Čechy	Broumovsko	PP	Borek	5	3	60	ne	ne	ano
Východní Čechy	Broumovsko	PR	Farní stráž	14	6	43	ne	ne	ano
Východní Čechy	mimo	NPP	NPP Babiččino údolí	177	88,5	50	ne	ne	ano
Český les	Český les	PR	Bystřice	43,6	20,4	47	ne	ne	ano
Český les	Český les	PR	Broumovská bučina	26,2	15,6	60	ne	ne	ano
Český les	Český les	PR	Dlouhý vrch	21,1	7	33	ne	ne	ano
Český les	Český les	PR	Farské bažiny	66,1	45,8	69	ne	ne	ano
Český les	Český les	PR	Jezírka u Rozvadova	6,3	5	78	ne	ne	ano
Český les	Český les	PR	Křížový kámen	19,2	18,9	98	ne	ano	ne
Český les	Český les	PR	Nad hutí	14	4,6	33	ne	ne	ano
Český les	Český les	PR	Ostrůvek	5,5	3,1	56	ne	ne	ano
Český les	Český les	PR	Pavlova huť	32,6	26,5	81	ano	ano	ano
Český les	Český les	PR	Smrčí	91,7	38,2	42	ano	ano	ano
Český les	Český les	PP	Skalky na Sádku	3,9	2,8	71	ano	ano	ano
Český les	Český les	NPR	Čerchovské hvozdy	326,9	104	32	ano	ano	ano
Liberecko	Jizerské hory	NPR	Rašeliniště Jizery	201	75,8	38	ano	ano	ne
Liberecko	Jizerské hory	PR	Bukovec	45	25	56	ano	ano	ano
Liberecko	Jizerské hory	PR	Černá hora	74	67,4	91	ano	ano	ne
Liberecko	Jizerské hory	PR	Černá jezírka	67	42,4	63	ano	ano	ne
Liberecko	Jizerské hory	PR	Jedlový důl	12	9,3	78	ne	ne	ne
Liberecko	Jizerské hory	PR	Klečové louky	7	5,7	81	ano	ano	ne
Liberecko	Jizerské hory	PR	Klikvová louka	13	8,3	64	ano	ne	ne
Liberecko	Jizerské hory	PR	Na čihadle	4	3,2	80	ne	ne	ne
Liberecko	Jizerské hory	PR	Nová louka	31	19,7	64	ano	ano	ne
Liberecko	Jizerské hory	PR	Ptačí kupy	12	9,4	79	ano	ne	ano
Liberecko	Jizerské hory	PR	Rybí loučky	36	20,8	58	ano	ano	ano
Liberecko	Jizerské hory	PR	Prales Jizera	94	44,9	48	ano	ano	ano
Východní Čechy	Orlické hory	NPR	Bukačka	47,6	40,8	86	ano	ano	ano

Východní Čechy	Orlické hory	NPR	Trčkov	63,6	61,1	96	ano	ano	ano
Východní Čechy	Orlické hory	PR	Černý důl	22,1	11,6	52	ne	ano	ano
Východní Čechy	Orlické hory	PR	Jelení lázeň	7,6	7,6	100	ne	ano	ne
Východní Čechy	Orlické hory	PR	Komáří vrch	12,5	6,5	52	ne	ano	ano
Východní Čechy	Orlické hory	PR	Pod Vrchmezím	15,5	8,6	55	ne	ano	ano
Východní Čechy	Orlické hory	PR	Sedloňovský vrch	91,1	62,4	68	ano	ano	ano
Východní Čechy	Orlické hory	PR	Zemská brána	85,3	63	74	ne	ano	ano
Slavkovský les	Slavkovský les	NPR	Kladské rašeliny	304,4	106	35	ano	ano	ne
Slavkovský les	Slavkovský les	PR	Údolí Teplé	136,5	99	73	ne	ne	ano
Slavkovský les	Slavkovský les	PR	Smrad'och	11,1	11	99	ano	ano	ne
Slavkovský les	Slavkovský les	PR	Vlček	59,3	25	42	ne	ne	ne
Slavkovský les	Slavkovský les	NPR	Pluhův bor	90,8	46	51	ne	ne	ne
Slavkovský les	mimo	NPR	Božidarské rašeliniště	1063,8	800	75	ano	ano	ne
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Černá skála	3	3	100	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PR	Čtyři palice	36	30	83	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Devět skal	3	3	100	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Les na dolíku	5	5	100	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Malinská skála	6	4	67	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Milovské perničky	19	15	79	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Pasecká skála	3	3	100	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Peperek	12	8	67	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Prosička	8	7	88	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PR	Ranská jezírka	25	25	100	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	NPR	Ransko	690	420	61	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Rybenské perničky	14	13	93	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Štarkov	6	5	83	ne	ano	ano
Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PR	Štíří důl	16	10	63	ne	ano	ano

Žďárské vrchy	Žďárské vrchy	PP	Zkamenělý zámek	3	3	100	ne	ano	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Krkanka	97,4	33	34	ne	ne	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Strádovské peklo	79,7	45,5	57	ne	ne	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Údolí Doubravy	88	76,6	87	ne	ne	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Oheb	24,7	10,6	43	ne	ne	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Svatomariánské údolí	8	5,4	68	ne	ne	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Vápenice	35,4	29,5	83	ne	ne	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Spálava	28,8	18,7	65	ne	ne	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Polom	20,2	17,7	88	ne	ne	ano
Východní Čechy	Železné hory	PR	Vršovská Olšina	19,5	16,5	85	ne	ne	ano
Olomoucko	Jeseníky	NPR	Šerák-Keprník	794	500	63	ano (83%)	ano	ne
Olomoucko	Jeseníky	NPR	Rejvíz	304	250	82	ano (52%)	ano	ano
Olomoucko	Jeseníky	NPR	Praděd	2030	1750	86	ano (55%)	ano	ne
Olomoucko	Jeseníky	NPR	Rašeliniště Skřítek	165	110	67	ano (56%)	ano	ano
Olomoucko	Jeseníky	PR	Skalní potok	198	90	45	ne	ne	ano
Olomoucko	Jeseníky	PR	Suchý vrch	49	47	96	ne	ano	ano
Olomoucko	Jeseníky	PR	Pod Jelení studánkou	146	140	96	ano (90%)	ano	ne
Olomoucko	Jeseníky	PR	Břidličná	650	520	80	ano (60%)	ano	ne
Olomoucko	Jeseníky	PR	Vysoký vodopád	139	139	100	ano (65%)	ne	ano
Olomoucko	Jeseníky	PR	Sněžná kotlina	103	103	100	ano (62%)	ne	ne
Olomoucko	Jeseníky	PR	Borek u Domašova	52,69	50	95	ano (19%)	ne	ano
Olomoucko	mimo	NPR	Králický Sněžník	1667	900	54	ano	ano	ano

* za ohrožené lze považovat porosty starší 40 let se zastoupením SM min. 30%

Příloha č. 4 EVL v CHKO, kde hrozí vážné poškození území

zdroj: AOPK ČR

název	plocha lesů (ha)		% ohrožených	důvod ohrožení (ano/ne)		
	celkem	ohrožených*		smrčiny předmětem ochrany	zánik biotopů chráněných druhů	velký podíl arondov. porostů
Beskydy	88764	46500	52	ne	ne	ano
Blanský les	12184	4926	40	ne	ne	ano
Padrtsko	340	239	70	ano	ne	ano
Třemšín a Hřebence	168	108	64	ne	ne	ano
Adršpašsko- teplické skály	1698	1132	67	ano	ne	ano
Broumovské stěny	1356	904	67	ne	ne	ano
Stárkovské bučiny	119	42	35	ne	ne	ano
Čerchovský les	2446	725	30	ano	ano	ano
Pavlova huť	34	34	100	ano	ano	ne
Smědava	41	17	43	ano	ne	ano
Jizerské smčiny	262	123	47	ano	ano	ano
Rašeliniště Jizery	323	130	40	ano	ano	ne
Rašeliniště Jizerky	204	157	77	ano	ano	ne
Studenec	750	253	34	ne	ano	ano
Údolí Chřibské Kamenice	338	172	51	ne	ano	ano
Klíč	275	129	47	ne	ano	ano
Jezevčí vrch	96	29	30	ne	ano	ano
Suchý vrch- Naděje	185	114	62	ne	ano	ano
Orlické hory - sever	880	650	74	ano	ano	ano
Trčkov	390	320	82	ano	ano	ano
Zdobnice - Říčka	355	275	77	ne	ano	ano
Kladské rašeliny	2655	800	30	ano	ano	ne
Dářská rašeliniště	280	200	71	ano	ano	ano

Ranská jezírka	25	25	100	ne	ne	ano
Štíří důl - Řeka	20	15	75	ne	ano	ano
Krkanka-Strádovské peklo	175	76	43	ne	ne	ano
Praděd	6000	4000	67	ano (65 %)	ano	ano
Rejvíz	590	400	68	ano (35 %)	ano	ano
Keprník	2500	1500	60	ano (58 %)	ano	ano
Rabštejn	687	320	47	ne	ne	ano

* za ohrožené lze považovat porosty starší 40 let se zastoupením SM min. 30%

Příloha č. 5 Odhad finanční náročnosti asanace kůrovce ve vybraných CHKO, NPR

zdroj: AOPK ČR

										náklady (Kč)						
						management (% plochy)				trvalé roční		jednorázové (celkově za několik let)				
						samovolný vývoj	mrtvé dřevo	asanace části ponechaného dřeva					náklady asanace			
nastojato	ležící	samovolný vývoj	neasanované jednotlivé stromy v porostu	mrtvé dřevo	stojící dřevo			ležící dřevo	celkem jednorázové							
ZCHÚ	lesní biotop	statut ochrany	plocha	% ohrožených SM porostů	plocha ohrožených											
NPR Králický Sněžník	Přirozené smrčiny	NPR	1150	90	1035	100	0	0	0	14 490 000,00 Kč						
	Bučiny s výskytem SM	NPR	55	90	49,5	100	0	0	0	990 000,00 Kč						
	Druhotné kulturní smrčiny	NPR	480	90	432	100	0	0	0	6 048 000,00 Kč						
Celkem NPR Králický Sněžník										21 528 000,00 Kč						

Použité jednotkové náklady

ponechání samovolnému vývoji - SM (Kč/ha)	14000
ponechání samovolnému vývoji - BK (Kč/ha)	20000
ponechání samovolnému vývoji - rašelinný les (Kč/ha)	11000
min. objem mrtvého dřeva na 1 ha	30
ponechání jednotlivých stromů (Kč/m3)	1500
ponechání mrtvého dřeva (Kč/m3)	1100
asanace na stojato (Kč/m3)	1400
asanace ležícího dřeva bez odvětvění (Kč/m3)	1000

Výpočet újmy pro I. a II. zónu CHKO Jeseníky a Žďárské vrchy mimo NPR a PR

Uvažovány náhrady za rok 2019.

ZCHÚ	vlastnictví lesa	dotčená plocha (vydání OOP)	% ohrožených SM porostů (starší než 40 let)	plocha ohrožených porostů	management SM porostů (% plochy)		uvažovaná zásoba m3/ha	jednotková cena dřeva Kč/m3	náklady za ponechané dřevo	
					bez asanace	ponechané dřevo (30-100 m3/ha) = průměrně 60 m3/ha			bez asanace	ponechané dřevo 60 m3/ha
Jeseníky*	státní	3050	73	2230	9	91	400	1000	80 280 000	121 758 000
	nestátní	7630	78	5940	6	94	400	1000	142 560 000	335 016 000
Žďárské vrchy**	státní	3300	100	3300	27	73	460	1000	409 860 000	144 540 000
	nestátní	6700	100	6700	12	88	460	1000	369 840 000	353 760 000

* V CHKO Jeseníky předmětné území zahrnuje momentálně kůrovcem nejohroženější oblast – východní, severovýchodní a jihovýchodní část CHKO Jeseníky. Nezahrnuje nejvyšší polohy východní poloviny Jeseníků, kde je nárůst kůrovce zatím minimální a vzhledem k nadmořské výšce a vzdálenosti od nejproblematictějších oblastí je gradace kůrovce v dohledné době méně pravděpodobná.

** V CHKO Žďárské vrchy je rovnou uvažována jen plocha ohrožených porostů.

Výpočet újmy pro NPR a PR na území CHKO Jeseníky

						management (% plochy)				trvalé roční náklady (Kč)
						samovolný vývoj	mrtvé dřevo	asanace části ponechaného dřeva		
ZCHÚ	lesní biotop	statut ochrany	plocha	% ohrožených SM porostů	plocha ohrožených			nastojato	ležící	samovolný vývoj
Jeseníky	Přirozené smrčiny	NPR, PR	2700	90	2430	100	0	0	0	34 020 000,00 Kč
	Bučiny (příp. rašelinný les)	NPR, PR	310	30	93	100	0	0	0	1 860 000,00 Kč
	Druhotné kuturní smrčiny	NPR, PR	600	90	540	100	0	0	0	7 560 000,00 Kč
Celkem NPR a PR v CHKO Jeseníky										43 440 000,00 Kč

Výpočet újmy pro NPR a PR na území CHKO Žďárské vrchy

						management (% plochy)				trvalé roční náklady (Kč)		
						samovolný vývoj	mrtvé dřevo	asanace části ponechaného dřeva				
ZCHÚ	lesní biotop	statut ochrany	plocha	% ohrožených SM porostů	plocha ohrožených					nastojato	ležící	samovolný vývoj
	Žďárské vrchy	Přirozené smrčiny	NPR, PR	10	90	9	100	0	0	0		126 000,00 Kč
		Bučiny s výskytem SM	NPR, PR	330	20	66	100	0	0	0		1 320 000,00 Kč
		Rašelinný les	NPR, PR	70	90	63	100	0	0	0		693 000,00 Kč
		Druhotné kuturní smrčiny	NPR, PR	500	90	450	100	0	0	0		6 300 000,00 Kč
Celkem NPR a PR v CHKO Žďárské vrchy											8 439 000,00 Kč	

Příloha č. 6 Rámcové zásady asanace pro druhové předměty ochrany EVL a předměty ochrany PO

Ochrana druhových předmětů ochrany EVL a předmětů ochrany PO

V případě druhových předmětů ochrany EVL a předmětů ochrany PO se bude postupovat individuálně podle nároků jednotlivých druhů, ale i s ohledem na míru dotčenosti jejich biotopu asanací kůrovcem (pokud bude např. asanací kůrovce dotčena jen minimální plocha biotopu daného druhu v EVL, lze připustit zvýšenou intenzitu asanace oproti situaci, kdy bude asanací kůrovce dotčena podstatná část biotopu druhu v EVL). Dále jsou uvedeny rámcové zásady asanace pro druhové předměty ochrany EVL a předměty ochrany PO, které nicméně musí být vždy uplatňovány výhradně s ohledem na místní podmínky.

Vláskatec tajemný (*Trichomanes speciosum*)

Na jeho nalezištích by neměla být asanace kůrovce prováděna (A) či by měla být prováděna pouze asanace zaručující zachování mikroklimatických podmínek na lokalitě (zejm. B, případně C) - je nezbytné ponechat stojící kmeny alespoň podél skal, kde se druh vyskytuje.

Šikoušek zelený (*Buxbaumia viridis*)

Konkrétní místa zjištěného výskytu druhu je třeba ponechat při asanaci kůrovce bez zásahu (A), příp. volit šetrnou asanaci (B), v rámci širší lokality pak ponechávat zvýšené množství mrtvého dřeva (C).

Oměj tuhý moravský (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*)

Veškeré lesnické zásahy (např. budování svážnic) je nutné provádět tak, aby v místě výskytu druhu nebyl negativně ovlivněn vodní režim. Plochy s početnějším výskytem oměje je při asanaci kůrovce vhodné ponechat bez zásahu (A).

Rýhovec pralesní (*Rhysodes sulcatus*)

V místech výskytu tohoto druhu je nejvhodnějším opatřením asanaci kůrovcem napadených stromů zcela vyloučit a ponechat lokalitu samovolnému vývoji (A).

Střevlík hrbolatý (*Carabus variolosus*)

Pro zachování populací druhu je důležité vyloučit asanaci kůrovce, která by mohla vést ke změně vodního režimu a mikroklimatických podmínek na lokalitě (zejm. B, C se zachováním stromového patra) a ponechání vybraných cenných porostů (prameniště, špatně dostupné okolí toků) bez asanace (A) či ponecháním zvýšeného podílu mrtvého dřeva v dalších lokalitách jeho výskytu (zejm. B, C).

Medvěd hnědý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk obecný (*Lupus lupus*)

Pro ochranu těchto druhů je zásadní omezit míru rušení v klíčových či jádrových oblastech trvalého výskytu a asanaci lokalit napadených kůrovcem v těchto oblastech omezit.

Čáp černý (*Ciconia nigra*), dravci (sokol stěhovavý *Falco peregrinus*, luňák hnědý *Milvus milvus*, luňák červený *Milvus migrans*, orel mořský *Aquila heliaca*, včelojed lesní *Pernis apivorus*)

Z hlediska asanace kůrovcových lokalit je nutné zcela vyloučit těžbu (A) v okolí známých hnízdišť v období hnízdění (březen - srpen), orel mořský – leden - červenec v případě opakovaně obsazovaných hnízdišť volit šetrnou asanaci kůrovce mimo

období hnízdění, která nevyvolá podstatnou změnu hnízdního biotopu (zejm. B, C se zachováním stromového patra v okolí hnízdiště).

Datel černý (*Dryocopus martius*)

Při asanaci kůrovce by se neměly celoplošně odstraňovat souše, zlomy a odumírající starší stromy (zejm. B, C). Je potřebné především zamezit nadměrnému vyrušování v hnízdním období (duben - srpen).

Datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*)

Pro zachování populace je třeba zachovat v klíčových oblastech výskytu dostatečně velkou a věkově vhodně strukturovanou plochu biotopu v bezzásahovém režimu (A) či volit šetrnou asanaci (B), kde bude při postupujícím odumírání a rozpadu porostů zajištěna dostatečná potravní nabídka. V ostatním území volit sanaci s maximálním množstvím zachovaných stojících stromů (zejm. B, C). Zásahy by měly být soustředěny mimo hnízdní období (duben - srpen).

Jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*)

Pro druh významné porosty je vhodné ponechávat bez zásahů (A), případná těžba v místech širšího výskytu druhu by měla být minimalizována a realizována pouze za striktní podmínky ponechání maxima dřevní hmoty a vývrátů (zejm. B, C). Všechny zásahy je nutné soustředit mimo kritická období (zimování, tok, hnízdění a vyvádění kuřat – prosinec - červenec).

Kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)

Při asanaci kůrovce by se neměly celoplošně odstraňovat souše, zlomy a odumírající starší stromy. Celoplošně je důležité ponechávat doupné stromy (zejm. B, C) využitelné pro hnízdění tohoto druhu a zamezit nadměrnému vyrušování v hnízdním období (březen - červenec). Část území s výskytem tohoto druhu (klimaxové smrčiny a porosty, které se jim charakterem podobají) je vhodné zachovat v bezzásahovém režimu (A).

Puštík bělavý (*Strix uralensis*)

K podpoře hnízdní a potravní nabídky by měly být ponechávány doupné stromy, dále je nutné neodstraňovat z porostů zlomené kmeny, ponechávat stromy s opuštěnými hnízdy dravců, krkavce nebo čápa (zejm. B, C). Asanace kůrovce by měla být soustředěna mimo hnízdní období (únor - červen). Část území s výskytem tohoto druhu je vhodné zachovat v bezzásahovém režimu (A).

Strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*)

Velmi důležité je při těžbě ponechávání dostatečného počtu stromů v porostech k úplnému dožití a také suchých a trouchnivějících stojících i padlých stromů a jejich torz až do fáze rozpadu (zejm. B, C). Část území s výskytem tohoto druhu je vhodné zachovat v bezzásahovém režimu (A). Zásahy by měly být soustředěny mimo hnízdní období (duben - srpen).

Sýc rousný (*Aegolius funereus*)

Při těžbě by z lesa neměly být celoplošně odstraňovány souše, zlomy a odumírající starší stromy (zejm. B, C) využitelné pro hnízdění sýce. Zamezit nadměrnému vyrušování v hnízdním období (únor - červen).

Tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*)

Nejcennější porosty je potřebné ponechávat bez úmyslných zásahů (A), případná těžba by měla být minimalizována a realizována pouze za striktní podmínky ponechání maxima dřevní hmoty a vývrátů (zejm. B, popř. C) Všechny zásahy soustředit mimo kritická období (zimování, tok, hnízdění a vyvádění kuřat – prosinec - červenec).

Tetřívka obecná (*Tetrao tetrix*)

Nutností je zachování klidového režimu na tokaništích a v místech zimního výskytu, ale i na dalších lokalitách významných z hlediska životního cyklu tetřívka (období toku a vyvádění kuřat, zimování, prosinec - červenec). Asanace kůrovcových lokalit (B, C, D) přiléhajících k lokalitám výskytu, kde by mohlo docházet k rušení, musí být plánována mimo tato období.